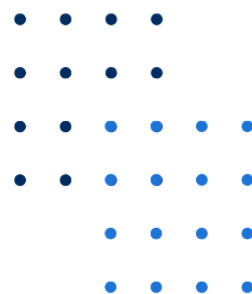

SPRAWOZDANIE

z realizacji

Krajowego Planu Przeciwdziałania
Przestępstwom Przeciwko Wolności
Seksualnej i Obyczajności
na szkodę Małoletnich

za okres
1 grudnia 2023 r.
– 31 grudnia 2024 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

Wstęp	3
II. Ocena realizacji obszarów Krajowego Planu	5
Obszar 1. Polityka i zarządzanie	5
Dział 1.1. Badania, analizy, gromadzenie danych statystycznych	5
Obszar 2. Organy ścigania i wymiar sprawiedliwości	16
Dział 2.1. Wspecjalizowane organy ścigania	16
Dział 2.2. Wymiar sprawiedliwości i prokuratorzy	28
Dział 2.3. Strategia postępowania ze sprawcami przestępstw	35
Dział 2.4. Dostęp do baz wizerunków	41
Obszar 3. Wsparcie i ochrona osoby pokrzywdzonej oraz członków ich rodzin	42
Dział 3.1. Kompleksowe wsparcie	42
Dział 3.2. Służby i instytucje odpowiedzialne za ochronę dzieci	47
Dział 3.3. Środki kompensacyjne oraz procedury ich dochodzenia	52
Dział 3.4. Infolinia dla dzieci	56
Obszar 4. Profilaktyka ogólnospołeczna	57
Dział 4.1. Program edukacyjny	57
Dział 4.2. Zawiadamianie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego, także w cyberprzestrzeni	63
Dział 4.3. Uczestnictwo małoletnich	63
Dział 4.4. Programy pracy ze sprawcami i osobami, co do których istnieje ryzyko popełnienia przestępstwa o charakterze seksualnym na szkodę osoby małoletniej	64
Obszar 5. Działania związane z przeciwdziałaniem przestępczości seksualnej na szkodę małoletnich prowadzone w sektorze gospodarki i usług	67
Dział 5.1. Przeciwdziałanie wykorzystywaniu usług społeczeństwa informacyjnego do podejmowania zachowań stanowiących czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich	67
Dział 5.2. Zawiadamianie o czynach zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich przez podmioty sektora gospodarki i usług	68
Obszar 6. Etyczny przekaz medialny	70
Dział 6.1. Etyczny i świadomy przekaz medialny	70
Załącznik numer 3a	71
Dane statystyczne Prokuratury Krajowej za I półrocze 2024 r.	71
Załącznik numer 3	73
Dane statystyczne Prokuratury Krajowej za II półrocze 2024 r.	73
Załącznik numer 4	75
Dane statystyczne przekazane przez NASK – PIB za rok 2024	75
Załącznik numer 6	77
Dane statystyczne Centralnego Zarządu Służby Więziennej	77
Załącznik numer 8	78
Badania dotyczące problematyki przemocy wobec dzieci w Polsce	78
Załącznik numer 11	83
Rekomendacje Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Psychiatrii Dzieci i Młodzieży z dnia 26 sierpnia 2024 r.	83

Wykaz skrótów

CBZC – Centralne Biuro Zwalczania Cyberprzestępczości;

IES – Instytut Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra J. Sehna w Krakowie;

KGP – Komenda Główna Policji;

KPRM – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów;

KSSiP – Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury;

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej;

MSiT – Ministerstwo Sportu i Turystyki;

Uchwała w sprawie Krajowego Planu - Uchwała Rady Ministrów nr 204 z dnia 17 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 (M. P. z 2023 r. poz. 1235);

Ustawa o ochronie małoletnich - ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1802 z późn. zm.).

Wstęp

Uchwała Rady Ministrów nr 204 w sprawie przyjęcia Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 została podjęta dnia 17 października 2023 r. Publikacja w Monitorze Polskim nastąpiła 16 listopada 2023 r. (Monitor Polski z 2023 r. poz. 1235), na podstawie § 2 weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, to jest 1 grudnia 2023 r.

Zgodnie z Uchwałą w sprawie Krajowego Planu koordynacja uwzględnionych w niej działań należy do Ministra Sprawiedliwości, natomiast ocena postępów jej realizacji (wdrażania) do Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich.

Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich jest organem opiniotwórczo-doradczym Ministra Sprawiedliwości. Podstawę prawną jego funkcjonowania stanowi art. 22s ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1802 z późn. zm.). Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- 1) opracowywanie Krajowego Planu Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich i Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich oraz ocena postępów ich realizacji;
- 2) analiza rozwiązań prawnych mających na celu ochronę małoletnich przed krzywdzeniem oraz inicjowanie zmian przepisów w tym zakresie;
- 3) sporządzanie sprawozdań z realizacji krajowych planów;
- 4) przygotowywanie wytycznych do opracowania standardów ochrony małoletnich i aktualizowanie tych wytycznych co 2 lata.

Organizację, tryb działania i zasady uczestnictwa w pracach określa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2023 r. w sprawie Zespołu do spraw Ochrony Małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 2411).

Kierowanie pracami Zespołu i reprezentowanie Zespołu na zewnątrz należy do przewodniczącego Zespołu. Przewodniczący Zespołu m.in.:

- tworzy grupy robocze lub zespoły eksperckie (§ 10 ust. 2 pkt 6 Rozporządzenia w sprawie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich);
- zaprasza, z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Zespołu, do udziału w pracach lub posiedzeniach Zespołu, grupy roboczej lub zespołu eksperckiego, osoby

niebędące członkami Zespołu, reprezentujące organy i instytucje lub organizacje właściwe w sprawach będących przedmiotem prac Zespołu oraz posiadające wiedzę i doświadczenie w takich sprawach (§ 10 ust. 2 pkt 7 Rozporządzenia w sprawie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich).

W celu realizacji poszczególnych zadań należących do zakresu działania Zespołu, przewodniczący Zespołu do spraw Ochrony Małoletnich może tworzyć grupy robocze. W przypadku gdy Przewodniczący Zespołu powołuje grupę roboczą, określa jej skład i wyznacza kierownika. Może także z własnej inicjatywy lub na wniosek innych członków Zespołu zaprosić do prac grupy roboczej osoby, o których mowa w § 10 ust. 2 pkt 7 (§ 16 Rozporządzenia w sprawie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich).

W celu realizacji zadania ustawowego - oceny postępów realizacji Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich - w ramach Zespołu działa pięć grup roboczych monitorujących realizację działań z Obszarów 1-5. Postępy w realizacji działań z Obszaru 6 są oceniane przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

W skład grup roboczych wchodzi członkowie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich, a także zaproszeni eksperci zewnętrzni. Są to przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia, Rzecznika Praw Dziecka, Ośrodka Rozwoju Edukacji, Prokuratury Krajowej, Komendy Głównej Policji, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, NASK – PIB. Takie ukształtowanie składu grup roboczych zapewnia ich wysoki poziom ekspercki, wielodyscyplinarność, a także ułatwia komunikację z realizatorami działań wynikających z Uchwały w sprawie Krajowego Planu.

II. Ocena realizacji obszarów Krajowego Planu

Obszar 1. Polityka i zarządzanie

Dział 1.1. Badania, analizy, gromadzenie danych statystycznych

Rodzaje działań:

- 1.1.1.** Kompleksowe gromadzenie danych statystycznych dotyczących czynów zabronionych/czynów karalnych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym w cyberprzestrzeni.

Grupa robocza oceniająca stan realizacji Obszaru 1 opracowała wstępny schemat danych statystycznych, które powinny być zgromadzone (schemat został uwzględniony w sprawozdaniu). Nie udało się natomiast stworzyć optymalnego modelu, dzięki któremu zebrane dane mogłyby zostać wykorzystane przy wyznaczaniu celów strategicznych polityki przeciwdziałania przestępstwom przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Dążąc do pełnej realizacji zadania w okresie obowiązywania Uchwały w sprawie Krajowego Planu, w ramach Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich powołana została specjalistyczna grupa robocza do spraw sprawozdawczości statystycznej. Jej zadaniem będzie opracowanie matrycy pozyskiwania danych statystycznych w sposób pozwalający na ich dalsze wykorzystanie, najpóźniej do marca 2026 r.

Obecnie dane statystyczne w omawianym obszarze są gromadzone w ramach swoich kompetencji przez: Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuraturę Krajową, Policję, Straż Graniczną, NASK – PIB. Dane z Prokuratury, Policji oraz Straży Granicznej w określonych zakresach pokrywają się, co sprawia, że podmiotem sprawozdającym co do większości z nich jest Prokuratura Krajowa.

W Uchwale w sprawie Krajowego Planu wskazano, że podmiotem realizującym - zbierającym dane statystyczne - będzie Ministerstwo Sprawiedliwości, do którego dane będą przysyłać inne podmioty w ramach cyklicznej sprawozdawczości. Dane te przekazały Prokuratura Krajowa oraz NASK – PIB.

Na potrzeby sprawozdania dane statystyczne przekazało także Ministerstwo Sprawiedliwości. Należy jednak wyjaśnić, że formularze Ministerstwa Sprawiedliwości **są wypełnione**

w ograniczonym zakresie - dotyczą wyłącznie małoletnich. Dane te zostały pozyskane ze sprawozdania MS-S6 w sprawie osób osądzonych w pierwszej instancji według właściwości rzeczowej.

W Załącznikach znajdują się dane statystyczne zgromadzone na potrzeby działania 1.1.1., przekazane według wspomnianego wyżej schematu oraz dane statystyczne zebrane w prokuraturze według zasad ustalonych w wykonaniu działania [2.2.1.](#)

[Załącznik numer 1](#) – dane statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości za rok 2023 (dane pozyskane ze sprawozdania MS-S6 w sprawie osób osądzonych w pierwszej instancji według właściwości rzeczowej)

[Załącznik numer 2](#) – dane statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości za rok 2024 (dane pozyskane ze sprawozdania MS-S6 w sprawie osób osądzonych w pierwszej instancji według właściwości rzeczowej)

[Załącznik numer 3a](#) – dane statystyczne Prokuratury Krajowej za I półrocze 2024 roku

[Załącznik numer 3](#) – dane statystyczne Prokuratury Krajowej za II półrocze 2024 roku

[Załącznik numer 4](#) – dane statystyczne NASK – PIB za rok 2024

Trzeba dodać, że Ministerstwo Sprawiedliwości na potrzeby tego działania opracowało:

- sprawozdanie MS-S64, które składane będzie przez sądy okręgowe i rejonowe pierwszy raz za 2025 rok, dane będą dostępne na początku 2026 roku;
- wzór formularza statystycznego na potrzeby tego działania. Będzie on wykorzystany na potrzeby kolejnych raportów oceny stanu realizacji Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich. (Załączniki numer [5 A](#) i [5 B](#)).

Należy również wskazać, że dla celów realizacji Krajowego Planu Prokuratura Krajowa rozszerzyła zakres gromadzonych danych ponad dane wynikające z tego działania. Dane dotyczące wieku małoletniego w chwili zaistnienia czynu zabronionego określonego w rozdziale XXV Kodeksu karnego, jego płci oraz tego, czy w toku postępowania przygotowawczego załączono do akt „Niebieską Kartę” dotyczącą małoletniego pokrzywdzonego, będą gromadzone od 1 stycznia 2025 r.

1.1.2. Gromadzenie danych statystycznych o liczbie wydanych i wykonanych orzeczeń sądów nakładających obowiązek uczestnictwa w oddziaływaniach terapeutycznych na osoby skazane za przestępstwa określone w art. 197–203 k.k.

Zadania realizuje Centralny Zarząd Służby Więziennej oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, które jest podmiotem wiodącym – zbierającym dane.

Dane statystyczne Centralnego Zarządu Służby Więziennej zostały zgromadzone na podstawie informacji otrzymanych z oddziałów terapeutycznych dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo, w których realizowany jest program terapeutyczno-resocjalizacyjny dla sprawców przestępstw z art. 197- 203 k.k. popełnionych z uwagi na zdiagnozowane zaburzenia preferencji seksualnych. Dane liczbowe dotyczą skazanych objętych w 2023 i 2024 r. oddziaływaniami terapeutycznymi i odbywających karę pozbawienia wolności za popełnienie przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, wobec których sąd zastosował również obowiązek uczestnictwa w terapii na podstawie art. 62 k.k. Danych za poszczególne lata nie należy sumować, gdyż pobyt w oddziale terapeutycznym, a tym samym czas prowadzonych oddziaływań jest bardzo zróżnicowany (bardzo często do końca kary pozbawienia wolności).

Załącznik [numer 6](#) – dane statystyczne Centralnego Zarządu Służby Więziennej

Na potrzeby tego działania Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało wzór formularza statystycznego. Będzie on wykorzystany na potrzeby kolejnych raportów oceny stanu realizacji Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich. W załączeniu wyciąg ze sprawozdania MS-S64 w zakresie danych niezbędnych do realizacji punktu 1.1.2 ([Załącznik numer 7](#)).

1.1.3. Prowadzenie badań aktowych w celu monitorowania występowania czynów zabronionych/czynów karalnych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym w cyberprzestrzeni.

W 2024 r. pracownicy NASK – PIB/Dyżurnet.pl we współpracy z Instytutem Wymiaru Sprawiedliwości kontynuowali realizację rozpoczętego w 2022 r. projektu badawczego, którego rezultatem był raport „*Wykorzystywanie seksualne dzieci. Analiza akt postępowania*”

karnych ze szczególnym uwzględnieniem roli biegłych powoływanych w tych postępowaniach. Cz. I. Teoretyczna”.

Raport jest dostępny pod adresem:

<https://dyzurnet.pl/aktualnosci/wpis/raport-wykorzystywanie-seksualne-dzieci-w-cyberprzestrzeni>

W 2024 r. prowadzono prace nad II częścią ww. raportu, obejmującego aspekty praktyczne. Wstępne wyniki analiz są prezentowane podczas spotkań roboczych, szkoleń dla przedstawicieli Policji, Prokuratury oraz organizacji pozarządowych.

W badaniu przewidziany jest udział IES w badaniach aktowych. Ma on być oparty o akta spraw, które wpływają do IES w celu opiniowania sądowo-psychologicznego. Zakładano, że IES będzie wspierać podmioty, dla których zbieranie danych/badania jest jednym z zasadniczych celów działalności. Biegli psychologowie mają wykorzystywać informacje, które uzyskują podczas czynności wykonywanych w związku z opracowywaniem opinii w sprawach o wykorzystanie seksualne małoletnich, w ten sposób, że będą wprowadzać je do formularza/kwestionariusza ankiety opracowanego przez ww. podmioty. W roku 2023 i 2024 nie przekazano do IES kwestionariusza (raportu) zbierania danych z akt sprawy.

1.1.4. Opracowanie sprawozdań, badań, w tym badań społecznych, ekspertyz oraz analiz dotyczących czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym w cyberprzestrzeni.

W Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości przygotowano opracowanie „Odnalezienie skutecznych narzędzi w walce z handlem dziećmi; próba odszukania luk prawnych umożliwiających bądź ułatwiających występowanie procederu handlu dziećmi i znalezienie skutecznych narzędzi utrudniających bądź uniemożliwiających proceder, 2023”, [DOMANSKI_SLYK - Odnalezienie skutecznych narzedzi_kor-3.indd \(iws.gov.pl\)](#)

Nadto w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości, finalizowane jest badanie aktowe dotyczące najpoważniejszych przestępstw na szkodę małoletnich. Podczas badań analizowano również sprawy dotyczące przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich. Raport jest aktualnie w trakcie korekty redakcyjnej.

Celem badania było dokonanie kompleksowej analizy spraw, w których doszło do popełnienia najpoważniejszych przestępstw na szkodę małoletnich, w tym również

przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, a także ustalenie, czy możliwe było ujawnienie czynu zabronionego i podjęcie interwencji wcześniej niż to nastąpiło. Łączna liczba spraw poddanych analizie wyniosła 238. Ustalano m.in., czy przed ujawnieniem czynu zabronionego pracownicy instytucji opieki społecznej, pracownicy placówki oświatowej, do której uczęszczał małoletni bądź też pracownicy placówek opieki zdrowotnej, z których korzystał małoletni, ujawnili nieprawidłowości mogące świadczyć o tym, że jest on osobą pokrzywdzoną przestępstwem oraz czy, a jeśli tak, to jakie działania podjęli w związku z ujawnionymi nieprawidłowościami. Analizie poddano także przebieg postępowania karnego ze szczególnym uwzględnieniem tego, czy w jego trakcie zagwarantowano małoletniemu pokrzywdzonemu realizację jego praw. Przedmiotem badania były ponadto kwestie kryminologiczne i wiktymologiczne odnoszące się m.in. do wieku, płci, miejsca zamieszkania zarówno sprawców, jak i pokrzywdzonych oraz relacji pomiędzy sprawcami a pokrzywdzonymi.

Trwają też prace nad aktualizacją o najnowsze dostępne dane, opracowania pt. „Statystyczny obraz przestępczości na szkodę małoletnich w latach 2013-2022”. Przewiduje się, że opracowanie to będzie gotowe w sierpniu 2025 r.

W [Załączniku numer 8](#) przedstawiono listę raportów i badań przeprowadzonych przez krajowe i międzynarodowe organizacje pozarządowe oraz Państwową Komisję do Spraw Przeciwdziałania Wykorzystywaniu Seksualnemu Małoletnich Poniżej Lat 15.

Dział 1.2. Działania legislacyjne

Rodzaje działań:

- 1.2.1.** Prowadzenie prac legislacyjnych w celu wzmocnienia ochrony małoletnich przed czynami zabronionymi przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

Ministerstwo Sprawiedliwości

Poniższe akty prawne wpisują się w cel wzmocnienia standardu uczestnictwa i ochrony dzieci w postępowaniach sądowych:

1. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2024 r. w sprawie sposobu zapewnienia reprezentacji dziecka przez reprezentanta dziecka (Dz.U. z 2024 r., poz. 1159)

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001159>

2. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 października 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia wysłuchania dziecka oraz warunków, jakim mają odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich wysłuchań (Dz.U. z 2024 r., poz. 1579)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001579>
3. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 listopada 2024 r. w sprawie określenia wzorów pisemnych pouczeń o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego, pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2024 r., poz. 1658)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001658>
4. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 listopada 2024 r. w sprawie określenia wzorów pisemnych wyjaśnień dla podejrzanego, pokrzywdzonego i świadka co do zakresu ich uprawnień i obowiązków oraz sposobu i warunków przesłuchania (Dz.U. z 2024 r. poz. 1659)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001659>
5. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia przesłuchań w trybie określonym w art. 185a-185c oraz art. 185e Kodeksu postępowania karnego oraz warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich przesłuchań (Dz.U. z 2024 r., poz. 1477)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001477>
6. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2024 r. w sprawie określenia wzorów informacji o przebiegu, sposobie i warunkach przesłuchania podejrzanego i świadka, którzy nie ukończyli 18 lat (Dz. U. z 2024 r., poz. 1645)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001645>
7. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2025 r. w sprawie określenia wzorów informacji o przebiegu, sposobie i warunkach przesłuchania dla osób przesłuchiowanych w trybie określonym w art. 185a -185c k.p.k. oraz art. 185e k.p.k. (Dz.U. z 2025 r. poz. 59)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20250000059>
8. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 lutego 2025 r. w sprawie określenia wzoru kwestionariusza indywidualnej oceny pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2025 r., poz. 161)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20250000161>

Projekty rozporządzeń zostały przygotowane we współpracy z Instytutem Wymiaru Sprawiedliwości oraz przy udziale ekspertów.

Rozporządzenia z pkt 4 i 7 przygotowano przy udziale Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną.

Uzupełnieniem rozporządzeń dotyczących wysłuchania i przesłuchania są publikacje: VADEMECUM AAC – porozumiewanie się z osobami o złożonych potrzebach w komunikowaniu się; Tablice wspomagające rozmowę w czasie przesłuchania świadka używającego AAC; Materiały dla dzieci i osób z problemami w rozumieniu mowy z symbolami AAC przygotowujące na spotkanie z wymiarem sprawiedliwości. <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/warto-wiedziec>

W Ministerstwie Sprawiedliwości w ramach Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich powołano grupę roboczą do spraw założeń zmian w przepisach prawa karnego, której celem jest analiza obowiązujących przepisów prawnych w Rozdziale XXV Kodeksu karnego – Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

Prace grupy roboczej odpowiadają na potrzebę weryfikacji obowiązujących norm prawa karnego w zakresie ochrony małoletnich przed przestępstwami przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, a w efekcie zaproponowania zmian umożliwiających dostosowanie polskich rozwiązań normatywnych do standardów międzynarodowych, szczególnie uwzględniających projektowane rozwiązania Unii Europejskiej dotyczące zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych.

W pracach grupy roboczej brali udział członkowie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich, praktycy, przedstawiciele nauki, w tym zaproszeni eksperci reprezentujący NASK oraz Komendę Główną Policji. Spotkania odbywały się regularnie (ok. 5 spotkań rocznie) wraz z wymagającymi bieżących uzgodnień konsultacjami online.

Dotychczasowe wnioski wskazują na konkretny kierunek zmian wraz z rozpoznaniem i przygotowaniem określonych propozycji legislacyjnych.

W Ministerstwie Sprawiedliwości przygotowano również projekt nowelizacji ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym

i ochronie małoletnich. Nowelizacja ma na celu przede wszystkim zwiększenie funkcjonalności ustawy oraz usunięcie wątpliwości pojawiających się w jej stosowaniu.

Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości uczestniczyło na forum Rady UE ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, w jej gremiach roboczych, w negocjacjach na projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW. Jest to projekt rewizji dyrektywy 2011/93/UE, który Komisja Europejska przedłożyła w lutym 2024 r. Zaproponowane zmiany mają na celu zapewnienie, aby wszystkie nowe formy wykorzystywania dzieci w celach seksualnych były uznawane za przestępstwo, w tym te, które wynikają z rozwoju technologicznego (AI) i Internetu, a także umożliwienie skuteczniejszego ścigania przestępstw, szczególnie w obszarze cyberprzestrzeni, gdzie przestępstwa seksualne wobec dzieci stają się coraz bardziej powszechne. Ponadto zmiany mają na celu poprawę skuteczności zapobiegania przestępstwom, wsparcie ofiar, wprowadzenie jednolitych definicji przestępstw oraz promowanie lepszej współpracy między państwami członkowskimi UE.

W grudniu 2024 r. Rada UE ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przyjęła podejście ogólne do tego instrumentu prawnego. Następnym etapem prac są negocjacje z Parlamentem Europejskim przy udziale Komisji Europejskiej (tzw. trilogi), które najprawdopodobniej zakończą się pod koniec 2025 roku lub na początku 2026 roku. Polska w pełni wdrożyła przepisy dyrektywy 2011/93/UE. Zaproponowane zmiany będą uaktualnieniem istniejących norm prawnych i wprowadzeniem jednolitych standardów we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, a w zależności od finalnego kształtu dyrektywy będą wymagały punktowych zmian legislacyjnych w krajowych przepisach.

Ministerstwo Cyfryzacji

W 2023 r. przedstawiciele Ministerstwa Cyfryzacji uczestniczyli w pracach Grupy Roboczej Rady UE ds. Egzekwowania Prawa (LEWP) w zakresie opiniowania projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1232 w sprawie tymczasowego odstępstwa od niektórych przepisów dyrektywy 2002/58/WE w celu zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w Internecie. Nowelizacja zakładała wydłużenie o dwa lata, tj. do 3 sierpnia 2026 r., okresu obowiązywania rozporządzenia 2021/1232 (w wyniku negocjacji

międzyinstytucjonalnych uzgodniono przedłużenie do 3 kwietnia 2026 r.). Zgodnie z obecnymi regulacjami rozporządzenie 2021/1232 miało moc obowiązywania do 3 sierpnia 2024 r. Z tego względu Komisja Europejska przedstawiła projekt przedłużający stosowanie tych regulacji. Ministerstwo Cyfryzacji przygotowało projekt stanowiska Rządu, które następnie zostało przyjęte dnia 29 grudnia 2023 r. przez KSE. Unijne rozporządzenie 2024/1307, przedłużające obowiązywanie rozporządzenia 2021/1232 do wskazanego terminu, przyjęte zostało 29 kwietnia 2024 r. Przedłużenie obowiązywania tymczasowych regulacji umożliwiło dalsze stosowanie przepisów dotyczących m.in. wykrywania i usuwania materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci do czasu uchwalenia docelowych, długookresowych przepisów unijnych dotyczących ochrony dzieci przed niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych w Internecie.

Pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji uczestniczyli w pracach Komitetu ds. wzorów raportowania powołanego przez Komisję Europejską, w ramach którego dyskutowano o kształcie aktu wykonawczego do rozporządzenia 2021/1232. Akt wykonawczy przewidziany przepisami rozporządzenia określający treść i prezentację formularza służącego do przekazywania przez dostawców usług łączności interpersonalnej niewykorzystujących numerów sprawozdania określonego w rozporządzeniu 2021/1232 wydany został 25 listopada 2024 r.

W 2023 r. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, a następnie Ministerstwo Cyfryzacji prowadziło prace nad ustawą o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w Internecie. Projekt ustawy stanowił odpowiedź na zidentyfikowany problem, jakim jest niemalże powszechny dostęp dzieci i młodzieży do pornografii w Internecie bez skutecznej weryfikacji wieku. Projektowana ustawa miała na celu umożliwienie abonentom (rodzicom) skorzystania z dostarczonej przez dostawców Internetu bezpłatnej usługi ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w Internecie.

Prace nie zostały zakończone m.in. z uwagi na potrzebę szerszej dyskusji na temat zakresu podmiotowego i przedmiotowego planowanej regulacji.

W związku z tym w 2024 r. Ministerstwo Cyfryzacji prowadziło prace analityczne, kontynuowane w 2025 r., mające na celu uregulowanie ochrony małoletnich przed dostępem do treści dla nich szkodliwych w Internecie. Analizie poddane zostały rozwiązania wdrażane w innych krajach europejskich, a zwłaszcza regulacje brytyjskie, niemieckie, francuskie i hiszpańskie. Przewidywano wówczas, że rozważane regulacje mogłyby objąć szerszy zakres

treści, tj. ochronę dzieci przed treściami nie tylko pornograficznymi, ale i innymi dla nich szkodliwymi, jak np. treściami zawierającymi drastyczne sceny przemocy, nawoływanie do samookaleczania, popełnienia samobójstwa, a zatem niezwykle szkodliwymi patotreściami, czyli materiałami promującymi zachowania szczególnie niebezpieczne dla małoletnich. Jednym z rozważanych rozwiązań regulacji prawnej było zwiększenie odpowiedzialności dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną za publikowane na ich portalach i stronach treści, w tym poprzez zagwarantowanie bezpieczeństwa małoletnim w ramach ograniczenia dostępu do treści szkodliwych wyłącznie do osób pełnoletnich. W tym przypadku możliwe rozwiązania bazują na obecnych i projektowanych rozwiązaniach występujących w ustawodawstwie innych krajów, w szczególności w brytyjskim Online Safety Act.

Na potrzeby rzetelnego przygotowania przyszłego procesu legislacyjnego i opracowania Oceny Skutków Regulacji, Ministerstwo Cyfryzacji powołało do życia nieformalną grupę roboczą zrzeszającą szerokie grono instytucji, organizacji, w tym przedstawicieli: administracji publicznej, instytucji naukowych oraz organizacji pozarządowych (m.in. fundacji, stowarzyszeń zajmujących się ochroną dzieci). Dobór członków i instytucji podyktowany był dotychczasowym doświadczeniem danej osoby bądź instytucji w zakresie bezpieczeństwa dzieci w Internecie oraz funkcjonowania mediów elektronicznych.

Zadaniem grupy było wypracowanie rozwiązań, które pozwolą w szczególności na zwiększenie ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi dostępnymi powszechnie w sieci. W ramach jej prac dyskutowano nad problemami, z jakimi stykają się małoletni w świecie cyfrowym, przeanalizowano bieżący krajowy stan prawny oraz rozwiązania z innych państw chroniące małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych, a także dyskutowano o podmiotach, które powinny zostać objęte dodatkowymi obowiązkami w zakresie ochrony dzieci i młodzieży.

Jednocześnie w 2024 roku Ministerstwo Cyfryzacji uczestniczyło na szczepku Rady UE w pracach Grupy Roboczej ds. Egzekwowania Prawa nad wnioskiem ws. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie COM(2022) 209. Wniosek został opublikowany przez Komisję Europejską 11 maja 2022 r. Celem regulacji jest zharmonizowanie działań krajów UE w walce z rozpowszechnianiem materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci, tak aby skuteczniej przeciwstawiać się

temu zjawisku, w szczególności poprzez nałożenie obowiązków wykrywania, zgłaszania i usuwania CSAM (child sexual abuse materials) w odniesieniu do niektórych usług społeczeństwa informacyjnego (tj. dostawców usług komunikacji interpersonalnej i dostawców usług hostingowych). Pomimo wysiłków prezydencji belgijskiej i węgierskiej, w okresie sprawozdawczym nie udało się osiągnąć porozumienia.

Ministerstwo Sportu i Turystyki

W Ministerstwie Sportu i Turystyki w 2023 r. i 2024 r. prowadzone były prace nad projektem regulacji, zgodnie z którą każdy turystyczny obiekt zakwaterowania, w którym są świadczone usługi zakwaterowania, jest zobowiązany posiadać regulamin porządkowy, który to regulamin określi zasady dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa klientów przebywających na terenie obiektu, w tym w szczególności osób małoletnich. Przepis ten miałby przeciwdziałać wykorzystywaniu seksualnemu dzieci przebywających na terenie obiektu. Regulacja ta ostatecznie znalazła się w przygotowywanym przez MSIT projekcie ustawy o zmianie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1944), w części dotyczącej zmiany brzmienia art. 44 ust. 3 tej ustawy. Dodatkowo, w zakresie działalności legislacyjnej w obszarze wdrażania przez Ministra Sportu i Turystyki systemu ochrony małoletnich wskazać można także na przyjętą w dniu 21 listopada 2024 r. ustawę o zmianie ustawy o sporcie oraz niektórych innych ustaw, która to ustawa została w dniu 23 grudnia 2024 r. skierowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału Konstytucyjnego. Ustawa ta zakłada m.in. dodanie do ustawy o sporcie Rozdziału 6a „Przeciwdziałanie przemocy i dyskryminacji w sporcie”. Przepisy tego rozdziału m.in. zobowiązują kluby sportowe, związki sportowe, PZS oraz spółki zarządzające ligami zawodowymi do przyjęcia standardów przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji w sporcie, które obejmować mają również standardy ochrony małoletnich, o których mowa w art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 i 1606). Standardy te mają być udostępniane na stronie internetowej danego podmiotu. Sankcją za niedopełnienie obowiązków ma być zakaz ubiegania się przez te podmioty o finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań ze środków budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych. Należy również zauważyć, że wprowadzony obowiązek składania przez podmioty ubiegające się o dofinansowanie oświadczenia o niefigurowaniu uczestników realizowanego zadania publicznego w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle

Seksualnym Ministerstwa Sprawiedliwości, w myśl ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, we wszystkich ogłaszanych przez Ministra Sportu i Turystyki konkursach i naborach, obowiązuje nie tylko w obszarze sportu powszechnego. Obowiązek ten dotyczy również sportu wyczynowego - w ramach corocznie ogłaszanych programów dot. szkolenia zawodników w młodzieżowych kategoriach wiekowych.

Obszar 2. Organy ścigania i wymiar sprawiedliwości

Dział 2.1. Wyspecjalizowane organy ścigania

Rodzaje działań:

- 2.1.1.** Przygotowanie programu oraz zasad wewnętrznej organizacji pracy Policji w obszarze zapobiegania i zwalczania czynów zabronionych/czynów karalnych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

W KGP, w ramach zespołu zadaniowego, trwają prace nad opracowaniem wytycznych obejmujących praktyczne aspekty stosowania przepisów określających właściwość jednostek organizacyjnych Policji w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania poszczególnych rodzajów przestępstw, a także wykrywania i ścigania ich sprawców, w tym wyjaśnienia dotyczące rodzajów przestępstw, których rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie, a także wykrywanie i ściganie sprawców tych przestępstw, należy do zakresu właściwości poszczególnych jednostek organizacyjnych Policji.

- 2.1.2.** Powierzenie Koordynatorom Komendy Wojewódzkiej Policji (KWP)/Komendy Stołecznej Policji (KSP), policjantom służby kryminalnej (zajmujących się sprawami z zakresu handlu ludźmi) oraz zwalczania cyberprzestępczości z Komendy Głównej Policji uprawnień do prac przy wykorzystaniu bazy ICSE (International Child Sexual Exploitation database).

Działanie 2.1.2 należy traktować łącznie z działaniem [2.4.3.](#)

W dniach 22 - 26 lipca 2024 roku w siedzibie CBZC w Warszawie odbyło się szkolenie przeprowadzone przez trenerów z komórki CAC Interpolu umożliwiające nabycie uprawnień trenerskich przez funkcjonariusza BK KGP do Międzynarodowej Bazy Wizerunków Dzieci Wykorzystywanych Seksualnie Interpolu (ICSE) oraz przeszkolenie 10 funkcjonariuszy

z zarządów terenowych CBZC. Nabycie uprawnień trenerskich pozwala polskiej Policji na przeszkolenie kolejnych funkcjonariuszy z dostępu do bazy ICSE bez konieczności zapraszania trenerów z Interpolu. Jednocześnie nowi użytkownicy otrzymali pełne uprawnienia do korzystania z bazy ICSE.

2.1.3. Powierzenie koordynatorom z KWP/KSP/CBZC:

- obowiązków konsultanta dla policjantów z jednostek podległych danej Komendzie Wojewódzkiej w sprawach z zakresu czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności,
- uprawnień do współpracy z wyznaczonymi koordynatorami z powszechnych jednostek prokuratury z wyłączeniem współpracy merytorycznej w prowadzonych sprawach.

W zespołach zajmujących się zwalczaniem handlu ludźmi wydziałów kryminalnych komend wojewódzkich Stołecznej Policji, powołanych Zarządzeniem nr 14 KGP z dnia 22 września 2016 r. w sprawie wykonywania przez Policję niektórych zadań w zakresie wykrywania handlu ludźmi lub decyzjami komendantów wojewódzkich/Stołecznej Policji wskazani zostali jako „konsultanci” funkcjonariusze posiadający największe doświadczenie w prowadzeniu spraw dotyczących przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnianych na szkodę osób małoletnich. Jest to 22 funkcjonariuszy. W sprawach o większym stopniu skomplikowania, wsparcia merytorycznego podległym jednostkom udziela Biuro Kryminalne KGP.

W sprawach o większym stopniu skomplikowania wsparcia merytorycznego podległym jednostkom udziela Biuro Kryminalne KGP.

W ramach realizacji powyższego działania oraz działania [2.2.3.](#) uzgodniono model zasad i komunikacji z organami prokuratorskimi. Do kontaktów z przedstawicielami Prokuratury Krajowej uprawnieni będą funkcjonariusze Biura Kryminalnego KGP i CBZC, natomiast na szczeblu prokuratur okręgowych funkcjonariusze wydziałów kryminalnych komend wojewódzkich/Stołecznej Policji oraz Naczelnicy Zarządów/Wydziałów CBZC realizujący zadania zwalczania przestępstw seksualnego wykorzystywania małoletnich.

W zespołach zajmujących się zwalczaniem handlu ludźmi w strukturach wydziałów kryminalnych komend wojewódzkich/Stołecznej Policji powołanych Zarządzeniem nr 14

KGP z dnia 22 września 2016 r. w sprawie wykonywania przez Policję niektórych zadań w zakresie wykrywania handlu ludźmi, Policji wskazani zostali jako „konsultanci” funkcjonariusze posiadający największe doświadczenie w prowadzeniu spraw dotyczących CSAM. W sprawach o większym stopniu skomplikowania wsparcia merytorycznego podległym jednostkom udziela Biuro Kryminalne KGP.

2.1.4. Specjalizacja funkcjonariuszy – wyznaczenie w Komendach Miejskich Policji, Komendach Powiatowych Policji oraz Komendach Wojewódzkich Policji funkcjonariuszy do prowadzenia postępowań przygotowawczych dotyczących czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Na szczeblu KMP/KPP/KRP postępowania przygotowawcze dotyczące czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich prowadzą wyznaczeni (przez przełożonych) funkcjonariusze pionu kryminalnego – w 2024 r. postępowania takie prowadziło co najmniej 813 funkcjonariuszy. Funkcjonariusze uzupełniają wiedzę i umiejętności na szkoleniach realizowanych w ramach Uchwały w sprawie Krajowego Planu oraz doskonalenia zawodowego, w tym kursu specjalistycznego w zakresie zapobiegania przestępstwom handlu ludźmi i ich zwalczaniu, prowadzonego przez Szkołę Policji w Pile, gdzie w trakcie całonocnego panelu przekazywana jest wiedza w zakresie zwalczania przestępczości seksualnego wykorzystywania małoletnich w sieci Internet oraz identyfikacji ofiar sprawców na bazie wizerunków w postaci zdjęć i filmów. Ponadto omawiane są inne formy wykorzystywania seksualnego dzieci, w tym w świecie realnym (dziecięca prostytutka, wykorzystywanie dzieci w podróży i turystyce, produkcja treści pornograficznych z ich udziałem, małżeństwa małoletnich), live-streaming, tj. wykorzystywanie dzieci na odległość, itd.

2.1.5. Koordynacja prowadzonych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej postępowań o czyny zabronione dotyczące handlu ludźmi na szkodę małoletniego, połączone z czynami zabronionymi przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, przez powierzenie koordynatorom ds. zwalczania i zapobiegania handlu ludźmi:

- obowiązków konsultanta dla funkcjonariuszy z jednostek podległych danemu oddziałowi Straży Granicznej,
- uprawnień do współpracy z wyznaczonymi koordynatorami z powszechnych jednostek prokuratury z wyłączeniem współpracy merytorycznej w prowadzonych sprawach.

Straż Graniczna wyznaczyła 9 Koordynatorów, którzy jednocześnie są nieetatowymi Koordynatorami ds. handlu ludźmi i powierzono im obowiązki:

- konsultanta dla funkcjonariuszy z jednostek podległych danemu oddziałowi SG,
- uprawnień do współpracy z wyznaczonymi koordynatorami z powszechnych jednostek prokuratury z wyłączeniem współpracy merytorycznej w prowadzonych sprawach o przestępstwo handlu ludźmi na szkodę małoletniego, w sytuacji, gdy powyższe ma związek z czynami zabronionymi przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

Lista koordynatorów SG, która została przekazana Policji oraz Prokuraturze.

2.1.6. Organizowanie szkoleń z języka angielskiego – dla policjantów służby kryminalnej (zajmujących się sprawami z zakresu handlu ludźmi) oraz zwalczania cyberprzestępczości z Komendy Głównej Policji, koordynatorów z Komend Wojewódzkich Policji, członków Zespołów do walki z Handlem Ludźmi z KWP/ KSP.

Wspólne działania BK KGP oraz CBZC na obecnym etapie pozwoliły wypracować koncepcję przedmiotowego szkolenia, zakładającą opracowanie szkolenia w formule online, w ramach którego udostępniane będą za pośrednictwem platformy e-learningowej materiały i prezentacje, które pozwolą na zdobycie wiedzy pozwalającej na swobodną obsługę bazy ICSE, w tym używanie fachowej terminologii. Rozpoczęcie szkolenia planowane jest w 2025 r.

2.1.7. Organizowanie szkoleń z zakresu identyfikacji osoby pokrzywdzonej, uwidocznionej na materiałach cyfrowych przedstawiających treści pornograficzne z udziałem małoletnich dla policjantów służby kryminalnej (zajmujących się sprawami z zakresu handlu ludźmi) oraz zwalczania cyberprzestępczości z Komendy Głównej

Policji, koordynatorów z Komend Wojewódzkich Policji, członków Zespołów do walki z Handlem Ludźmi z KWP/KSP.

W ramach organizowanego kursu specjalistycznego w zakresie zapobiegania przestępstwom handlu ludźmi i ich zwalczaniu, prowadzonego przez Szkołę Policji w Pile wyodrębniony jest panel dotyczący metod identyfikacji ofiar i sprawców seksualnego wykorzystywania małoletnich w sieci Internet. W roku 2024 odbyły się dotychczas 2 kursy dla łącznie 40 funkcjonariuszy.

W dniach 13-15 listopada 2024 r. Policja i NASK – PIB byli organizatorami szkolenia, w ramach którego funkcjonariusze zaprezentowali zagadnienie dotyczące identyfikacji małoletnich pokrzywdzonych oraz współpracy międzynarodowej. Szkolenie skierowane było do funkcjonariuszy CBZC oraz koordynatorów z KWP/KSP, którzy zajmują się zwalczaniem przestępczości dotyczącej seksualnego wykorzystywania małoletnich. Wśród zaproszonych gości była Prokuratura Krajowa oraz przedstawiciel Straży Granicznej.

Podczas szkolenia poruszane były aspekty psychospołeczne zjawiska wykorzystania seksualnego dzieci ze szczególnym uwzględnieniem Internetu. W szkoleniu wzięło udział 50 funkcjonariuszy Policji z CBZC.

Przedstawiciele Dyżurnet.pl brali udział w szkoleniu organizowanym przez Wydział Profilaktyki Społecznej Biura Prewencji Komendy Głównej Policji, podczas którego omówione zostały aktualne trendy zagrożeń internetowych.

2.1.8. Organizowanie interdyscyplinarnych, międzyinstytucjonalnych szkoleń dla policjantów, funkcjonariuszy Straży Granicznej, prokuratorów, sędziów, pracowników NASK – PIB/Dyżurnet.pl¹, z zakresu aspektów psychospołecznych zjawiska wykorzystywania seksualnego dzieci, w tym w cyberprzestrzeni oraz metodologii prowadzenia postępowań w sprawach o czyny zabronione/czyny karalne przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, komunikacji z małoletnimi, w tym niepełnosprawnymi.

2.1.9. Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń warsztatowych dla funkcjonariuszy Policji, funkcjonariuszy Straży Granicznej, prokuratorów, sędziów, kuratorów

¹ Działanie przewiduje możliwość zaproszenia do udziału w szkoleniach adwokatów i radców prawnych, na podstawie porozumień z Naczelną Radą Adwokacką i Krajową Izbą Radców Prawnych.

sądowych, specjalistów z zakresu psychologii, psychiatrii, seksuologii² poświęconych praktycznym aspektom zapobiegania i zwalczania czynów zabronionych/czynów karalnych przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletnich, w tym w cyberprzestrzeni.

Na wstępie należy podkreślić, że uprawnionymi do pobrania zaświadczenia, stanowiącego potwierdzenie udziału w szkoleniu są wyłącznie pracownicy sądów powszechnych i prokuratur, bowiem to oni są docelowymi adresatami szkoleń ustawicznych organizowanych przez KSSiP. W ramach tego projektu (w związku z jego specyfiką) dodatkowymi słuchaczami tychże zajęć byli funkcjonariusze Straży Granicznej.

W 2024 r. Krajowa Szkoła zorganizowała 2 szkolenia:

1. „Psychospołeczne zjawisko wykorzystywania seksualnego dzieci” (nr OSU-II.4011.392.2024, oznaczone K65/24/1) przeznaczone dla sędziów i asesorów sądowych orzekających w wydziałach karnych, prokuratorów, asesorów prokuratury, funkcjonariuszy Straży Granicznej, funkcjonariuszy Policji, pracowników NASK – PIB/Dyżurnet.pl. Szkolenie odbyło się w formie panelu eksperckiego w dniach 9-10 grudnia 2024 r. w siedzibie Ośrodka Szkolenia Ustawicznego i Współpracy Międzynarodowej KSSiP w Lublinie. Jako wykładowcy wzięli w nim udział:

- 1) Biegła IES w zakresie psychologii sądowej. Uzyskała rekomendacje Polskiego Towarzystwa Psychologicznego dla biegłego sądowego w zakresie problematyki związanej z procesem cywilnym, nieletnich i rodziny, dorosłych sprawców przestępstw, zeznań świadków, typowania sprawców. Wykładowczyni Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych IES z zagadnień psychologii sądowej i opiniowania dla potrzeb wymiaru sprawiedliwości. Autorka licznych publikacji naukowych z tematyki związanej z opiniowaniem psychologicznym;
- 2) Sędzia Sądu Rejonowego, specjalista z zakresu prawa karnego, w szczególności prawnop-psychologicznych zagadnień dotyczących udziału dzieci i osób z niepełnosprawnościami w procesie karnym. Autorka publikacji naukowych oraz materiałów szkoleniowych z zakresu aspektów prawnych i psychologicznych zasad i gwarancji procesowych udziału dzieci w procesie karnym;

² Działanie przewiduje możliwość zaproszenia do udziału w szkoleniach adwokatów i radców prawnych, na podstawie porozumień z Naczelną Radą Adwokacką i Krajową Izbą Radców Prawnych.

- 3) Profesor Akademii Leona Koźmińskiego w Katedrze Teorii, Filozofii i Historii Prawa, doktor habilitowany w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk prawnych, doktor nauk prawnych w zakresie prawa, której zainteresowania badawcze obejmują w szczególności prawo nowoczesnych technologii ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw w cyberprzestrzeni, prawnokarną ochronę dzieci przed wykorzystaniem seksualnym, ochronę danych cyfrowych, techniczne i prawne aspekty kryptografii;
- 4) Funkcjonariusz Policji, ekspert Wydziału do walki z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego KGP od 2014 r. zajmujący się m.in. zagadnieniem zwalczania seksualnego wykorzystywania małoletnich w sieci Internet, krajowy ekspert Projektu Analitycznego AP TWINS w EUROPOL, którego zadaniem jest zwalczanie przedmiotowej przestępczości.

Podczas szkolenia poruszano kwestie takie jak:

- a. Psychospołeczne aspekty wykorzystywania seksualnego dzieci;
- b. Współpraca międzynarodowa Policji w obszarze zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci (współpraca z Interpolem - Interpol Child Sexual Exploitation database, współpraca z Europolem - Projekt analityczny AP Twins, EMPACT CSA, VIDTF, współpraca z innymi służbami i organizacjami - FBI, HSI, AFP, NCMEC, NASK, FIU, Oficerowie Łącznikowi);
- c. Źródła pochodzenia informacji o przestępstwie seksualnego wykorzystywania dzieci;
- d. Projekty międzynarodowe (VIDTF, Angel Watch, peer2peer);
- e. Czynny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnione na szkodę małoletniego/małoletniego z niepełnosprawnościami;
- f. Przestępstwa seksualne w cyberprzestrzeni.

W szkoleniu pt. „Psychospołeczne zjawisko wykorzystywania seksualnego dzieci”, oznaczonym sygnaturą K65/24/1, łącznie wzięło udział 10 osób, w tym: 7 prokuratorów, 1 sędzia oraz 2 funkcjonariuszy Straży Granicznej. W zakresie powyższego szkolenia spośród 8 uprawnionych osób zaświadczenie pobrały 4 osoby.

2. „Praktyczne aspekty zapobiegania i zwalczania przestępstw przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletnich” (nr OSU II.4011.391.2024 nr szkolenia K 66/24/1). Było ono przeznaczone dla sędziów i asesorów sądowych orzekających w wydziałach karnych, prokuratorów, asesorów prokuratury, kuratorów sądowych i funkcjonariuszy Straży

Granicznej, funkcjonariuszy Policji, specjalistów z zakresu psychologii, psychiatrii, seksuologii.

Szkolenie odbyło się w formie stacjonarnego seminarium w dniach od 11 do 13 grudnia 2024 r. Szkolenie prowadzili ci sami wykładowcy, co w przypadku szkolenia z pkt 1. Tematami szkolenia były:

- a. Praktyczne aspekty identyfikacji sprawcy oraz małoletniej ofiary seksualnego wykorzystania, Działania analityczne związane z uzyskaną informacją w zakresie seksualnego wykorzystywania małoletniego – przygotowanie materiału dowodowego stanowiącego podstawę wszczęcia postępowania przygotowawczego,
- b. Praktyczne aspekty zapobiegania i zwalczania czynów zabronionych/karalnych przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletnich, praktyczne wskazówki dotyczące kontaktu z dzieckiem i prawidłowej komunikacji, w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami,
- c. Czynny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnione na szkodę - małoletniego/małoletniego z niepełnosprawnościami,
- d. Czynny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnione na szkodę małoletniego/małoletniego z niepełnosprawnościami,
- e. Opracowanie kazusu i symulacja przesłuchania małoletniego (zajęcia warsztatowe),
- f. Podstawowe informacje dotyczące budowy i działania sieci komputerowych,
- g. Przestępstwa seksualne w cyberprzestrzeni,
- h. Online grooming,
- i. Wartości Hash plików, ich praktyczne zastosowanie i znaczenie w postępowaniu przygotowawczym,
- j. Grupy zadaniowe ds. identyfikacji ofiar (VIDTF – Victim Identification Task Force),
- k. Wykorzystanie zbioru ICSE (Interpol Child Sexual Exploitation database),
- l. Analiza materiału CSAM (Child Sexual Abuse Material) – metadane, elementy obrazu.

Działania analityczne związane z uzyskaną informacją w zakresie seksualnego wykorzystywania małoletniego – przygotowanie materiału dowodowego stanowiącego podstawę wszczęcia postępowania przygotowawczego:

- informacje pochodzące z otwartych źródeł informacji oraz darknetu;
- wykorzystywane systemy/bazy;

- sposoby analizy materiałów;
- współpraca międzynarodowa;
- opracowanie materiału dowodowego stanowiącego podstawę do wszczęcia postępowania przygotowawczego.

W szkoleniu pt. „Praktyczne aspekty zapobiegania i zwalczania przestępstw przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletnich”, oznaczonym sygnaturą K66/24/1, wzięło udział 30 osób, w tym 7 prokuratorów, 3 sędziów, 8 kuratorów zawodowych, 2 inne osoby wykonujące czynności urzędnika w Sądzie Okręgowym oraz 10 funkcjonariuszy Straży Granicznej. W zakresie powyższego szkolenia spośród 20 uprawnionych, zaświadczenie pobrało 14 osób.

Podobne działania planowane są na rok 2025.

Aktualnie toczą się prace przygotowawcze zmierzające do przygotowania podobnych szkoleń i do zaangażowania jak największej liczby podmiotów współdziałających. Po nawiązaniu kontaktu z przedstawicielami Policji, w tym psychologami policyjnymi, Strażą Graniczną, NASK oraz Instytutem Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna, skierowano do ww. podmiotów prośbę o: przesłanie proponowanych zagadnień, które miałyby być omówione w czasie szkoleń, wskazanie ewentualnych wykładowców (spoza listy wykładowców KSSiP), którzy zabieraliby głos w trakcie szkoleń oraz formy szkolenia – wykłady, warsztaty itp., wskazanie orientacyjnej liczby słuchaczy, proponowanych miejsc szkoleń – jedno ze szkoleń mogłoby się odbyć w KSSiP w Lublinie na początku grudnia oraz ewentualnych pytań dotyczących kwestii organizacyjnych.

KSSiP planuje kolejne edycje przedmiotowych szkoleń, obecnie trwają postępowania przetargowe związane z ich organizacją. Zakres planowanych szkoleń obejmuje tematy: „Zjawiska wykorzystywania seksualnego dzieci w cyberprzestrzeni” (szkolenie stacjonarne w dniach 5-7 listopada 2025), „Zasady komunikacji z małoletnimi ofiarami przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności” oraz „Problematyka zwalczania przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnianych na szkodę małoletnich pokrzywdzonych popełnianych za pośrednictwem Internetu” – szkolenia online, III-IV kwartał 2025 r.

2.1.10 Superwizja dla funkcjonariuszy Policji oraz Straży Granicznej, prowadzących postępowania z zakresu czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

W ramach pomocy policjantom prowadzącym postępowania z zakresu czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich w CBZC zrealizowane zostały wyjazdowe warsztaty antystresowe w 2023 r. Założeniem warsztatów było poszerzenie świadomości policjantów w kontekście metod radzenia sobie z napięciem, identyfikowanie emocji oraz praktyczna nauka sposobów obniżania napięcia i redukcji nieprzyjemnych objawów wywołanych zdarzeniami w służbie. Udział w przedsięwzięciu był także formą regeneracji psychicznej funkcjonariuszy. Wydział Psychologów Policyjnych KPKiSP KGP organizuje, przy współudziale psychologów z poszczególnych garnizonów, wyjazdowe warsztaty budujące odporność psychiczną funkcjonariuszy. W grupie docelowej znajdują się też funkcjonariusze zajmujący się sprawami wykorzystywania seksualnego małoletnich.

W innych jednostkach organizacyjnych Policji przygotowywane są założenia do realizacji w bieżącym roku superwizji dla funkcjonariuszy prowadzących postępowania z zakresu czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, z wykorzystaniem doświadczeń CBZC w przedmiotowym zakresie.

Planuje się opracowanie przez komórki psychologów z jednostek organizacyjnych Policji materiałów dla psychologów policyjnych do prowadzenia szkoleń superwizyjnych, mających objąć superwizję policjantów prowadzących czynności wobec sprawców seksualnego wykorzystywania małoletnich.

2.1.11. Zapewnienie wsparcia psychologicznego funkcjonariuszom Policji prowadzącym postępowania w sprawach o czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Funkcjonariusze Policji, w tym CBZC prowadzący postępowania w sprawach o czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich mają stały i bezpośredni dostęp do wsparcia psychologicznego oferowanego przez komórki organizacyjne właściwe w sprawach psychologii w Policji. Wsparcie to udzielane jest w szczególności w formie pomocy psychologicznej, pierwszej pomocy emocjonalnej, psychoterapii, grupowego odreagowania psychicznego lub interwencji kryzysowej.

Funkcjonariusze mogą również uzyskać wsparcie psychologiczne poza godzinami służby, także w sytuacjach kryzysowych i nagłych. Informacje kontaktowe do komórek organizacyjnych właściwych w sprawach psychologii w Policji są rozpowszechnione w jednostkach organizacyjnych Policji oraz dostępne na stronach internetowych tych jednostek.

Psycholog z CBZC uczestniczył ponadto w spotkaniach z funkcjonariuszami z tej jednostki organizacyjnej Policji (cykliczne spotkania w Centrali CBZC w ramach pracy nad sprawami), w trakcie których przypominał o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej w przypadku wystąpienia jakichkolwiek trudności z obszaru funkcjonowania psychicznego.

W ramach projektu UE policjanci zajmujący się sprawami wykorzystywania seksualnego małoletnich z Biura Kryminalnego KGP oraz psychologowie policyjni brali udział w programie 2PS (Prevent & Protect through Support), którego prace poświęcone były wsparciu dla osób zajmujących się tego rodzaju przestępczością. Wiedza zdobyta w ramach tego programu zostanie wykorzystana przy organizacji wsparcia psychologicznego dla funkcjonariuszy zajmujących się sprawami wykorzystywania seksualnego małoletnich.

2.1.12. Przygotowanie do wdrożenia i wdrożenie systemu wymiany informacji o wartościach *hash* między Policją, NASK – PIB/Dyżurnet.pl oraz sektorem prywatnym.

Powyższe działanie należy traktować łącznie z działaniem [2.4.2.](#)

Wymiana informacji o wartościach *hash* stanowi praktyczne narzędzie w przeciwdziałaniu rozpowszechnianiu i obiegowi materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci. Wartości *hash* umożliwiają szybkie i skuteczne przeszukiwanie dużych zbiorów danych pod kątem obecności nielegalnych treści, bez konieczności ich bezpośredniego przeglądania. Metoda ta stanowi podstawę funkcjonowania międzynarodowej bazy danych ICSE, zarządzanej przez INTERPOL, jak i jest wykorzystywana w krajach takich jak Szwecja, Holandia, Wielka Brytania, czy USA.

W trakcie spotkań roboczych przedstawicieli Policji i Prokuratury Krajowej wypracowano wspólne stanowisko w zakresie koncepcji wdrożenia systemu wymiany informacji o wartościach *hash* oraz krajowej bazy materiałów przedstawiających wykorzystywanie seksualne dzieci. Stwierdzono, że biorąc pod uwagę aktualne rozwiązania prawne, zwłaszcza w odniesieniu do roli biegłego w ocenie materiału dowodowego w ramach prowadzonego

postępowania przygotowawczego, koncepcje bazy HASH i repozytorium wizerunków CSAM powinny być rozwijane równolegle i tworzyć wspólną bazę. Ze względu na zapewnienie prawidłowej realizacji polityki bezpieczeństwa obowiązującej w przypadku budowy i utrzymywania systemów telekomunikacyjnych i informatycznych przetwarzających informacje uzyskiwane na potrzeby Policji i Prokuratury, utworzenie bazy HASH/repozytorium wizerunków CSAM w ramach istniejących systemów bazodanowych Policji i Prokuratury jest niemożliwe (zwłaszcza w obszarze dostępu do systemu instytucji zewnętrznych). W celu zapewnienia realizacji postanowień określonych w Krajowym Planie optymalnym rozwiązaniem byłoby zaprojektowanie i utworzenie (budowa) nowego i odrębnego, dedykowanego rozwiązania teleinformatycznego, co pociąga za sobą skutki finansowe, dotychczas nieuwzględnione w budżecie żadnego z ministerstw.

2.1.13. Analiza prawnych i technologicznych możliwości adaptacji i wdrożenia narzędzi/rozwiązań technologicznych umożliwiających proaktywne przeszukiwanie Internetu i ujawnianie treści pornograficznych z udziałem małoletnich.

W celu realizacji przedmiotowego punktu przygotowywana jest wspólna (multidyscyplinarna) analiza możliwości wdrożenia narzędzi i rozwiązań technologicznych umożliwiających proaktywne przeszukiwanie Internetu w zakresie ujawniania treści CSAM. Istotnym aspektem jest określenie ram prawnych funkcjonowania tego rodzaju narzędzi.

W ramach współpracy z Oficerem Łącznikowym NCA przy Ambasadzie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii w Warszawie organizowane były szkolenia (ostatnie pod koniec stycznia 2024 r.) dla funkcjonariuszy Policji (CBZC/KWP/KSP) dotyczące oprogramowania o nazwie CPS (Child Protect System) umożliwiającego monitoring sieci Peer-2-Peer w zakresie polskich użytkowników tych sieci sprowadzających, posiadających oraz rozpowszechniających treści przedstawiające seksualne wykorzystywanie małoletnich. Drugim narzędziem wykorzystywanym w Policji posiadającym podobne działanie proaktywne w zakresie sieci peer2peer jest program – ICACCOPS należący do FBI. Oba programy wykorzystywane są m.in. przy organizowanych ogólnokrajowych operacjach wymierzonych w przestępczość na szkodę małoletnich.

Należy podkreślić, że prawo unijne wydaje się ewoluować w stronę stworzenia ram prawnych do proaktywnego przeszukiwania Internetu, czego przykładem są przepisy obecne w projekcie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz

materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW. Jest to projekt rewizji dyrektywy 2011/93/UE, który Komisja Europejska przedłożyła 6 lutego 2024 r. Zgodnie z art. 5 projektu wzywa się państwa członkowskie do upoważnienia organizacji działających w interesie publicznym do przetwarzania materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci do realizacji zadań związanych m.in. z przyjmowaniem i analizowaniem zgłoszeń oraz przeprowadzaniem wyszukiwań w materiałach publicznie dostępnych w ramach usług hostingu w celu wykrycia rozpowszechniania materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci.

Dział 2.2. Wymiar sprawiedliwości i prokuratorzy

Rodzaje działań:

2.2.1. Opracowanie systemu i zasad koordynacji w prokuraturze w zakresie: zbierania danych statystycznych dotyczących czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich; przeprowadzanie analiz akt tej kategorii postępowań, sporządzanie cyklicznych sprawozdań z tych analiz i wydawanie na podstawie uzyskanych wniosków pism instrukcyjnych.

W dniu 25 stycznia 2024 r. Zastępca Prokuratora Generalnego nałożył obowiązek ustanowienia koordynatorów na szczeblu wszystkich prokuratur okręgowych.

W dniu 15 lipca 2024 r. Prokurator Krajowy wprowadził system i zasady koordynacji w zakresie: zbierania danych statystycznych dotyczących czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, przeprowadzania analiz akt tej kategorii spraw, sporządzania cyklicznych sprawozdań z tych analiz i wydawania na podstawie ustaleń poczynionych podczas tych badań pism instrukcyjnych.

Jednocześnie Prokurator Krajowy polecił przeprowadzanie badań aktowych lub lustracji spraw o przestępstwa z rozdziału XXV Kodeksu karnego i na szczeblu prokuratur regionalnych.

Za rok 2024 badanie obejmuje II półrocze, zaś w kolejnych latach będzie dotyczyć okresów od 1 stycznia do 31 grudnia. Przedmiotem badania ma być objęta reprezentatywna ilość spraw o każde przestępstwo określone w rozdziale XXV Kodeksu karnego na szkodę małoletniego i przestępstwo z art. 189a k.k. na szkodę małoletniego związane

z przestępstwami przeciwko wolności seksualnej i obyczajności - proporcjonalnie do ilości zarejestrowanych spraw w repertorium Ds. (nie mniej niż 10% wpływu) obejmująca wszystkie sposoby zakończenia postępowania. Nadto badaniem będą objęte wszystkie postępowania:

- których czas prowadzenia przekroczył 9 miesięcy,
- przestępstwa określone w art. 197 k.k. i art. 203 k.k. oraz o przestępstwa, skutkiem których była śmierć małoletniego lub ciężki uszczerbek na jego zdrowiu, a także w których ustalono, iż w związku z czynem zabronionym małoletni targnął się na własne życie,
- zakończone wydaniem decyzji o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., tj. wobec stwierdzenia braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu,
- zakończone wydaniem postanowienia o zawieszeniu postępowania,
- zakończone prawomocnym wyrokiem uniewinniającym,
- w których zostało uchylone postanowienie kończące postępowanie przygotowawcze,
- w których sąd zwrócił sprawę prokuratorowi na podstawie art. 344a k.p.k. celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego,
- w których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 złożyła, na podstawie art. 24 ust. 3 *ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 roku o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15* (Dz. U. z 2024 r. poz. 94), zawiadomienie o podejrzeniu nieprawidłowości lub przewlekłości prowadzonego postępowania przygotowawczego.

W toku badania zostały uwzględnione następujące kwestie:

- przedmiot postępowania (kwalifikacja prawna czynu i ocena jej poprawności, postępowanie prowadzone w fazie *in rem* bądź *ad personam*, wiek pokrzywdzonego/pokrzywdzonych),
- podmiot składający zawiadomienie o przestępstwie, prawidłowa reprezentacja małoletniego,
- reakcja prokuratora na złożone zawiadomienie o przestępstwie, w szczególności terminowość nadania biegu zawiadomieniu, realizowania czynności w trybie art. 307 § 1 k.p.k., wszczęcia postępowania przygotowawczego,

- prawidłowość ukierunkowania postępowania, kompletność wydanych wytycznych i nadzór nad czynnościami Policji i innych organów uprawnionych do prowadzenia postępowania,
- przestrzeganie zasad przesłuchania małoletnich określonych w art. 185a i 185b k.p.k.,
- obecność prokuratora na posiedzeniu sądu podczas przesłuchania małoletniego w trybie art. 185a k.p.k. oraz ocena jego aktywności,
- ocena prawidłowości i zasadności przedstawienia zarzutów,
- prawidłowość dokonanej przez prokuratora oceny zgromadzonego materiału dowodowego w kontekście stosowania (niestosowania) środka zapobiegawczego/ środków zapobiegawczych wobec podejrzanego,
- prawidłowość powołania biegłych na podstawie art. 202 § 3 k.p.k. i art. 22a ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560),
- sposób zakończenia postępowania i ocena poziomu decyzji merytorycznych (*Ad personam*, *in rem*, prawidłowość przyjętych podstaw prawnych przy decyzjach o odmowie wszczęcia i umorzeniu postępowania),
- ocena wniosku prokuratora w przedmiocie wymiaru kary i środków karnych oraz wyroku sądowego,
- realizacja obowiązku wynikającego z art. 21 § 1 pkt 4 i art. 23 k.p.k.

Przedmiotem badania objęto łącznie 1581 spraw, spośród 6576 postępowań przygotowawczych prowadzonych lub zakończonych w II półroczu 2024 r. w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, w tym 471 spraw prowadzonych w fazie *ad personam*. Wśród 6576 postępowań znajdują się sprawy, które zostały zarejestrowane we wcześniejszym okresie, a pozostawały w toku w II półroczu 2024 r.

Z poczynionych ustaleń wynika, że 293 postępowania zostały zakończone na etapie postępowania sądowego, w tym:

- 274 sprawy zakończono skierowaniem do sądu aktu oskarżenia;
- 13 spraw zakończono skierowaniem do sądu wniosku w trybie art. 335 k.p.k. o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kary;
- 2 sprawy zakończono skierowaniem wniosku w trybie art. 324 k.p.k. o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających;

- 4 sprawy zakończono skierowaniem wniosku w trybie art. 336 k.p.k. o warunkowe umorzenie postępowania

Ponadto:

- 33 sprawy zostały przekazane do sądów rodzinnych i nieletnich z uwagi na wiek osoby podejrzewanej;
- 218 postępowań zostało zakończonych wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego, zaś 601 spraw zostało zakończonych wydaniem postanowień o umorzeniu postępowania przygotowawczego;
- w 190 sprawach prokurator podjął decyzję o ich zawieszeniu na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. Natomiast 246 spraw na dzień badania pozostawało w toku.

Podczas badania zakwestionowano prawidłowość lub zasadność łącznie 168 postanowień o umorzeniu lub odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z 819 podjętych w tym zakresie decyzji, co stanowi 20,5% zakończonych spraw, a także 10 aktów oskarżenia.

Wskutek stwierdzonych w toku badania nieprawidłowości mających wpływ na zasadność podjętej decyzji końcowej w 57 sprawach podjęto stosowne czynności, w tym w 55 sprawach podjęto postępowanie na nowo lub zlecone zostały czynności w trybie art. 327 § 3 k.p.k., zaś w 2 sprawach skierowano wniosek do Prokuratora Generalnego w trybie art. 328 § 1 k.p.k.

W zakresie zakwestionowanych nieprawomocnych orzeczeń sądowych zostały skierowane apelacje, zaś w odniesieniu do 2 prawomocnych wyroków zostały skierowane do Prokuratora Generalnego wnioski o wniesienie do Sądu Najwyższego kasacji. W jednej z tych spraw Prokurator Generalny, uznając złożony wniosek za zasadny w dniu 7 kwietnia 2025 r. wniósł do Sądu Najwyższego skargę nadzwyczajną. Nadto w 1 sprawie, z uwagi na braki dowodowe postępowania przygotowawczego w postaci zaniechania powołania biegłych na podstawie art. 202 § 1 k.p.k. oraz art. 22a ust. 1 o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, polecono sporządzenie projektu wniosku do Prokuratora Generalnego o skierowanie skargi nadzwyczajnej.

W związku ze stwierdzonymi w toku badania akt nieprawidłowościami i uchybieniami zostało skierowane do prokuratur regionalnych pismo zawierające wnioski

z przeprowadzonych badań oraz zalecenia w celu ujednolicenia praktyki w prowadzeniu postępowań i uniknięcia ujawnionych błędów w przyszłości, w celu zagwarantowania skutecznej ochrony praw małoletnich pokrzywdzonych w związku z ich osobistym udziałem w postępowaniu oraz w zakresie należytej ich reprezentacji. W tej kategorii spraw niezwykle istotne jest zaangażowanie funkcjonariusza Policji i osobiste prokuratora, w celu sprawnego przeprowadzenia postępowania, zapewnienia maksymalnej ochrony dziecka i zakończenia postępowania przygotowawczego, bez zbędnej zwłoki dla jego dobra.

Dodatkowo wskazać należy, że sprawozdanie sporządzone po przeprowadzeniu badań aktowych spraw o przestępstwa z rozdziału XXV Kodeksu karnego na szkodę małoletniego oraz spraw o przestępstwa z art. 189a k.k. na szkodę małoletniego, związane z przestępstwami przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, zostało przekazane do wszystkich Prokuratorów Regionalnych, celem wdrożenia w bieżącej praktyce prokuratorskiej zawartych w nim zaleceń oraz wyeliminowania w przyszłości stwierdzonych w toku badania aktowego błędów i uchybień.

Niezależnie od powyższego Prokurator Krajowy zobowiązał Dyrektorów Departamentów/Biur w Prokuraturze Krajowej, Prokuratorów Regionalnych i Prokuratorów Okręgowych do bieżącego reagowania na stwierdzone uchybienia lub nieprawidłowości w postępowaniach przygotowawczych prowadzonych w tej kategorii spraw, pamiętając o konstytucyjnym obowiązku i standardach unijnych zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim, a tym samym podejmowania skutecznych, efektywnych działań przeciwdziałania i zwalczania przestępczości przeciwko wolności seksualnej popełnianej na ich szkodę.

2.2.2. Opracowanie i wydanie wytycznych dotyczących metodologii prowadzenia postępowań dotyczących czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury i ich aktualizacje.

W dniu 29 sierpnia 2024 r. Prokurator Generalny wydał wytyczne *w sprawie zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie prowadzenia spraw o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich z rozdziału XXV Kodeksu karnego*.

Wytyczne w sprawie zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie prowadzenia spraw o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej

i obyczajności na szkodę małoletnich z rozdziału XXV Kodeksu karnego dostępne są na stronie Prokuratury Krajowej pod linkiem:

<https://www.gov.pl/web/prokuratura-krajowa/wytyczne>.

Załącznikiem do wytycznych jest tzw. algorytm, który nie został opublikowany, bowiem zawiera wyłącznie kwestie tzw. techniczne dotyczące szczegółowego sposobu przeprowadzania czynności np. zabezpieczania materiałów CSAM.

Przeprowadzone badania akt, o których mowa w pkt. 2.2.1. wykazały, iż nie zachodzi potrzeba aktualizacji wytycznych Prokuratora Generalnego.

2.2.3. Wyznaczenie w prokuraturach, w tym w prokuraturach okręgowych, prokuratorów koordynatorów ds. czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich oraz wypracowanie zasad i ram ich współpracy z koordynatorami z Komend Wojewódzkich Policji oraz z Oddziałów Straży Granicznej.

Zgodnie z zasadami określonymi przez Prokuratora Krajowego w piśmie z dnia 15 lipca 2024 r., powołani koordynatorzy zostali zobowiązani do aktywnej współpracy z koordynatorami z komend wojewódzkich Policji i Komendy Stołecznej Policji, z zarządów CBZC i funkcjonariuszami z oddziałów Straży Granicznej w celu podniesienia efektywności komunikacji z tymi służbami i zapewnienia skuteczności i prawidłowości prowadzonych postępowań, przy czym współpraca ta nie może dotyczyć, co do zasady, czynności/konsultacji merytorycznych odbywających się w konkretnej sprawie. Nadto został ustanowiony koordynator na szczeblu Prokuratury Krajowej, do obowiązków którego należy współpraca z funkcjonariuszami wskazanymi, stosownie do działań [2.1.3.](#) i [2.1.5.](#), w K.G.P., CBZC oraz w KGSG.

2.2.4. Wsparcie psychologiczne dla prokuratorów prowadzących postępowania o czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich oraz biegłych uczestniczących w takich postępowaniach.

Dostęp dla prokuratorów do wsparcia psychologicznego zapewniono na podstawie umów zawartych łącznie przez 43 prokuratury regionalne i okręgowe, natomiast w 10 prokuraturach w przedmiotowym okresie nie zostały zakończone procedury związane z zawarciem umów.

Ze wsparcia psychologicznego skorzystało ok. 108 osób. Dane te są nieprecyzyjne z uwagi na fakt, iż część osób skorzystała z porad w ramach sesji grupowych. Nadmieniam, iż decyzją Prokuratora Krajowego dostęp do wsparcia rozszerzono na wszystkich prokuratorów, niezależnie od rodzaju prowadzonych przez nich spraw.

2.2.5 Inwentaryzacja i zaewidencjonowanie istniejących materiałów edukacyjnych/dydaktycznych dla funkcjonariuszy Policji, sędziów, prokuratorów, kuratorów, biegłych dotyczących metodyki prowadzenia przez nich czynności z małoletnimi pokrzywdzonymi przestępstwami i nieletnimi sprawcami czynów karalnych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz umieszczenie materiałów na stronie internetowej realizatorów działania.

W Ministerstwie Sprawiedliwości podjęto działania w celu jego wykonania i udostępnienia materiałów, o ile będzie to możliwe, na stronie internetowej.

2.2.6 Opracowanie przeznaczonych dla sędziów i prokuratorów materiałów w postaci:

- metodyki wysłuchania małoletniego w postępowaniu cywilnym i opiekuńczym,
- metodyki przesłuchiwanie nieletniego (na potrzeby postępowania na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, Dz. U. poz. 1700 oraz z 2023 r. poz. 289 i 1860),
- metodyki przesłuchania oskarżonego, który nie ukończył 18 lat,
- metodyki przesłuchania małoletniego pokrzywdzonego i świadka w procesie karnym, z uwzględnieniem metodyki przesłuchania osób poniżej 18 lat ze złożonymi potrzebami komunikacyjnymi oraz cudzoziemców.

Działanie zostało zrealizowane przez IES i Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z UNICEF Biurem do spraw reagowania na potrzeby uchodźców w Polsce. Przygotowano następujące metodyki:

1. Przesłuchanie małoletniego świadka pokrzywdzonego w procesie karnym;
2. Wysłuchanie dziecka w postępowaniu cywilnym;
3. Metodyka przesłuchiwanie nieletniego;
4. Metodyka przesłuchiwanie podejrzanego lub oskarżonego, który nie ukończył 18 lat.

Publikacje przeznaczone są dla sędziów, prokuratorów oraz biegłych sądowych z zakresu psychologii sądowej, dlatego nie są w wolnym dostępie. Można zamawiać za pośrednictwem

formularza zamieszczonego na stronie Internetowej [Formularz zamówienia materiałów projektowych](#).

2.2.7 Opracowanie wytycznych dotyczących standardów opiniowania przez biegłych z zakresu psychologii, informatyki, antropologii/antroposkopii, ginekologii, seksuologii, psychiatrii uczestniczących w postępowaniach dotyczących popełnienia czynu zabronionego/czynu karalnego przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

W 2024 r. Instytut Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra J. Sehna w Krakowie przygotował wytyczne „*Opiniowanie psychologiczne w postępowaniach karnych w sprawach osób, które nie ukończyły 18 lat*” oraz „*Opiniowanie psychologiczne w postępowaniach opiekuńczych w sprawach osób, które nie ukończyły 18 lat*”.

Publikacje przeznaczone są dla sędziów, prokuratorów oraz biegłych sądowych z zakresu psychologii sądowej, dlatego nie są w wolnym dostępie. Można je zamawiać za pośrednictwem formularza zamieszczonego na stronie Internetowej [Formularz zamówienia materiałów projektowych](#).

2.2.8. Otwarcie odpłatnych studiów podyplomowych dla specjalistów z zakresu: informatyki, antropologii/antroposkopii, seksuologii, psychologii sądowej, psychiatrii oraz ginekologii z zakresu prawnych aspektów opiniowania oraz uczestnictwa w czynnościach procesowych z udziałem małoletnich.

Ministerstwo Sprawiedliwości nie posiada wiedzy o uruchomieniu tego rodzaju studiów podyplomowych. Dążąc do realizacji działania, planowana jest akcja informacyjna skierowana do uczelni kształcących studentów na kierunkach ujętych w działaniu.

Dział 2.3. Strategia postępowania ze sprawcami przestępstw

Rodzaje działań:

2.3.1. Zapewnienie dostępu do programów terapeutycznych oraz świadczeń medycznych osobom z zaburzeniami preferencji seksualnych lub osobom, które popełniły czyny zabronione/czyny karalne przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

W wyznaczonych jednostkach penitencjarnych prowadzone są oddziaływania terapeutyczne wobec sprawców przestępstw seksualnych popełnionych w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych.

Obecnie funkcjonują 24 oddziały terapeutyczne dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo, z czego w 7 oddziałach prowadzony jest program oddziaływań resocjalizacyjno-terapeutycznych dla sprawców przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionych w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych.

2.3.2. Przygotowanie informacji o programach terapeutycznych oraz świadczeniach medycznych w publicznym systemie ochrony zdrowia dla osób z zaburzeniami preferencji seksualnych lub osób, które popełniły czyny zabronione/czyny karalne przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Informacje w powyższym zakresie zostały opublikowane na stronie Ministerstwa Zdrowia pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/zdrowie/informacja-o-pomocy-dla-osob-doswiadczejacych-zaburzen-w-obszarze-preferencji-seksualnych-w-postaci-odczuwania-pociagu-seksualnego-do-osob-małoletnich> wraz z wykazem podmiotów realizujących poszczególne świadczenia.

2.3.3. Ewaluacja zapotrzebowania, dostępności i korzystania z programów terapeutycznych oraz świadczeń medycznych przez osoby z zaburzeniami preferencji seksualnych oraz osoby, które popełniły czyny zabronione/czyny karalne przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

W ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień realizowane jest świadczenie *program terapii zaburzeń preferencji seksualnych*, obejmujący poradnictwo i terapię osób, o których mowa w art. 93c pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

Należy zauważyć, że ze świadczenia korzystają sprawcy skazani za przestępstwo określone w art. 148, art. 156, art. 197, art. 198, art. 199 § 2 lub art. 200 § 1, 3 lub 4, popełnione w związku z zaburzeniem preferencji seksualnych.

W związku z powyższym, w ramach programu mogą być leczone osoby nie tylko skazane za przestępstwa seksualne przeciwko małoletnim, czyli za przestępstwa określone w rozdziale

XXV kk (art. 197-204 kk), do których odnosi się Krajowy Plan Przeciwdziałania Przepęststwu Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajowości na Szkodę Małoletnich, ale również osoby skazane za przestępstwa określone w art. 148 i 156 kk, zawarte w rozdziale XIX dotyczącym Przepęststw przeciwko zdrowiu i życiu.

Przepisy regulujące procedurę postępowania w zakresie prowadzenia list oczekujących nie przewidują możliwości zbierania przez Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) szczegółowych informacji dotyczących osób wpisywanych na listę oczekujących, np. zobowiązanie do leczenia przez sąd z wyszczególnieniem rodzaju sądu i aktu prawnego itp.

Wobec powyższego poniżej przedstawiono dane dotyczące realizacji świadczenia *program terapii zaburzeń preferencji seksualnych*, bez wyszczególnienia sprawców przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości na szkodę małoletnich.

NFZ podał liczbę oczekujących na leczenie w ramach programu terapii zaburzeń preferencji seksualnych na terenie kraju, tj. w trybie stabilnym 103 osoby, a trybie pilnym 1 osoba (stan na lipiec 2024 r.).

W zamieszczonej niżej tabeli, opracowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia, znajdują się dane dotyczące liczby podmiotów realizujących programy z zakresu oddziaływań terapeutycznych lub udzielających świadczeń medycznych osobom z zaburzeniami preferencji seksualnych, które dopuściły się czynów zabronionych/czynów karalnych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich z podziałem na województwa (stan na: lipiec 2024 r.).

Oddział NFZ	Nazwa Oddziału NFZ	Świadczenia seksuologiczne i patologii współżycia	Program terapii zaburzeń preferencji seksualnych	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych
Suma		14	6	983
1	Dolnośląski OW NFZ	-	-	103

2	Kujawsko-Pomorski OW NFZ	-	-	45
3	Lubelski OW NFZ	2	2	65
4	Lubuski OW NFZ	-	-	34
5	Łódzki OW NFZ	1	1	70
6	Małopolski OW NFZ	2	1	60
7	Mazowiecki OW NFZ	4	-	129
8	Opolski OW NFZ	1	-	29
9	Podkarpacki OW NFZ	1	1	46
10	Podlaski OW NFZ	-	-	30
11	Pomorski OW NFZ	-	-	51
12	Śląski OW NFZ	1	1	102
13	Świętokrzyski OW NFZ	-	-	39
14	Warmińsko-Mazurski OW NFZ	-	-	24

15	Wielkopolski OW NFZ	1	-	113
16	Zachodniopomor ski OW NFZ	1	-	43

2.3.4. Opracowanie wytycznych dotyczących opiniowania w sprawach o czyny zabronione/czyny karalne przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletnich, w których jest konieczne powołanie biegłych z zakresu różnych specjalności.

Termin realizacji zadania przypada na 2025 r.

2.3.5. Dokonywanie oceny stopnia prawdopodobieństwa ponownego popełnienia czynu zabronionego przez osoby, które popełniły czyn zabroniony/czyn karalny przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Zgodnie z art. 22a ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, w sprawach o przestępstwa z art. 197–200b i art. 202 Kodeksu karnego popełnione na szkodę małoletniego sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zasięga opinii dwóch biegłych psychiatrów i biegłego seksuologa lub biegłego psychoseksuologa, w celu ustalenia stopnia prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przez sprawcę przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionego na szkodę małoletniego, wskazania, jakie działania muszą być podjęte w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa ponownego popełnienia tego rodzaju przestępstwa, a także ustalenia, czy sprawca wymaga terapii lub innych indywidualnych oddziaływań, a jeśli tak, określenia ich charakteru. Ustalenia stopnia prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przestępstwa, tego rodzaju czynu, dokonuje się także w sprawie o przestępstwo z art. 148 Kodeksu karnego popełnione na szkodę małoletniego, jeżeli pozostaje ono w zbiegu z przestępstwem przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionym na szkodę małoletniego.

W prokuraturze podjęto decyzję, że sposób realizacji obowiązku zasięgnięcia opinii oraz wychwytywanie ewentualnych błędów i ich korygowanie będzie następować podczas badania akt spraw. Przeprowadzone badanie akt objęło więc także kwestię prawidłowości

powołania biegłych na podstawie art. 202 § 3 k.p.k. i art. 22a ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560). Nie zostało jednak sporządzone zestawienie statystyczne co do ilości stwierdzonych nieprawidłowości. Tym niemniej, w związku ze stwierdzonymi w tym zakresie uchybieniami kwestia ilości błędów zostanie uwzględniona w toku kolejnego badania akt za rok 2025.

Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało wzór formularza statystycznego na potrzeby tego działania. Będzie on wykorzystany na potrzeby kolejnych raportów oceny stanu realizacji Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich. W załączeniu wyciąg ze sprawozdania MS-S64 w zakresie danych niezbędnych do realizacji punktu 2.3.5. ([Załącznik numer 9](#)).

2.3.6. Monitorowanie przypadków recydywy wśród osób, które dopuściły się czynów zabronionych/czynów karalnych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, po ukończeniu oddziaływań terapeutycznych.

W ww. działaniu Centralny Zarząd Służby Więziennej jest podmiotem współpracującym, analogicznie jak sądy powszechne. Centralna Baza Danych Osób Pozbawionych Wolności nie pozwala na automatyczne generowanie tego typu informacji. Z tego względu niezbędne jest podjęcie w kolejnych latach prac, w celu ustalenia przez podmioty zaangażowane w to działanie sposobu monitorowania ww. populacji skazanych.

2.3.7. Zachęcanie do zawierania porozumień między jednostkami organizacyjnymi Służby Więziennej oraz podmiotami leczniczymi w zakresie diagnozowania/zapewniania oddziaływań terapeutycznych dla osób, które dopuściły się czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Do końca 2024 r. porozumienia nie zostały zawarte. Do dyrektorów okręgowych Służby Więziennej zostało przesłane pismo z prośbą o przekazanie podległym jednostkom przedmiotowych informacji w celu podjęcia stosownych działań ukierunkowanych na realizację ww. zadania. Realizacja działania będzie poddana okresowej ocenie.

2.3.8. Organizacja szkoleń dla kadr zakładów dla nieletnich:

- zespołów psychologiczno-pedagogicznych,
- pracowników pedagogicznych,

- pracowników niepedagogicznych.

W ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, zostały zaplanowane szkolenia w zakresie wdrażania standardów ochrony małoletnich. Jest to jeden z priorytetowych obszarów określonych przez Ministra Sprawiedliwości w Wytocznych dotyczących dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli na rok 2025. Szkolenia te są realizowane zgodnie z wewnętrznymi planami poszczególnych placówek.

Dział 2.4. Dostęp do baz wizerunków

Rodzaje działań:

2.4.1. Opracowanie dobrych praktyk w obszarze klasyfikacji materiałów przedstawiających wykorzystywanie seksualne małoletnich.

Wiodącą rolę przejął przy tym działaniu Dyżurnet.pl/NASK i przygotował *Universal Classification Schema (Uniwersalny system klasyfikacji)*. Jest to autorski projekt stworzony przy udziale ekspertów z całego świata zajmujących się zwalczaniem CSAM oraz przy współudziale Interpolu. Schemat, poprzez określenie wyszczególnionych identyfikatorów, pozwala opisać materiał (zdjęcia/filmy) jako treści CSAM. Planowane są spotkania Policji z przedstawicielami Dyżurnet.pl/NASK – PIB mające na celu wypracowanie wspólnych działań, szkoleń oraz wsparcia przy realizacji Uchwały w sprawie Krajowego Planu. Należy podkreślić, że wdrożenie ww. narzędzia będzie wymagało zmian legislacyjnych, w chwili obecnej projekt ma charakter badawczy.

Ponadto w ramach kursu specjalistycznego w zakresie zapobiegania przestępstwom handlu ludźmi i ich zwalczaniu, realizowanego przez Szkołę Policji w Pile, funkcjonariusze Biura Kryminalnego KGP, w trakcie prowadzenia panelu poświęconego identyfikacji małoletnich ofiar CSAM, przekazują wiedzę dotyczącą sposobów klasyfikacji w oparciu o założenia stosowane przez Interpol.

2.4.2 Przygotowanie do wdrożenia krajowej bazy materiałów przedstawiających wykorzystywanie seksualne dzieci.

Sposób realizacji zadania opisany przy działaniu [2.1.12.](#)

2.4.3. Zapewnienie dostępu do bazy Interpolu (ICSE) koordynatorom KWP/KSP, policjantom służby kryminalnej oraz zwalczania cyberprzestępczości z Komendy Głównej Policji, prowadzącym czynności w sprawach o czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Powyższe działanie 2.4.3 należy traktować łącznie z działaniem [2.1.2.](#) (patrz opis do działania [2.1.2.](#))

Obszar 3. Wsparcie i ochrona osoby pokrzywdzonej oraz członków ich rodzin

Dział 3.1. Kompleksowe wsparcie

Rodzaje działań:

3.1.1. Działania na rzecz wzmacniania współpracy między przedstawicielami poszczególnych służb: kuratorów sądowych, Policji, Straży Granicznej, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, przedstawicieli kuratoriów oświaty, centrum edukacji artystycznej i zainteresowanych jednostek ochrony zdrowia, działających na obszarze właściwości sądu rejonowego w celu zapewnienia spójności działań służb oraz podniesienia skuteczności niesionej pomocy.

Działanie jest realizowane przy wsparciu UNICEF Biura do spraw reagowania na potrzeby uchodźców w Polsce. W celu jego wykonania, UNICEF powołał grupę ekspercką, której prowadzenie powierzył wyłonionemu w konkursie koordynatorowi – ekspertowi z wieloletnim doświadczeniem w pracy w brytyjskich służbach socjalnych. Prace toczyły się w czterech podgrupach tematycznych, których zadaniem było opracowanie modelu współpracy multidyscyplinarnej, narzędzi oceny sytuacji dziecka, a także jego ścieżki w systemie ochrony.

Raport zawierający opis modelu współpracy, w której centrum będzie instytucja zajmująca się ochroną dzieci, zostanie opublikowany w październiku 2025 r. Raport będzie zawierał wnioski możliwe do wykorzystania w pracach legislacyjnych.

3.1.2. Opracowanie wytycznych dla ośrodków pomocy społecznej dotyczących organizacji pracy na potrzeby zastosowania procedury określonej w art. 12a ustawy z dnia 29

lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.).

Pierwotnie jako realizator tego zadania było wskazane MRPiPS. W 2024 r. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym sposób realizacji przepisu art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz., 1673), od 1 lipca 2024 r. zostały przeniesione do KPRM. W konsekwencji, MRPiPS jest jednym z realizatorów działań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, których koordynacja właściwa obecnie jest dla Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Dlatego też wykonanie zadania dotyczącego opracowania wytycznych dla ośrodków pomocy społecznej w zakresie postępowania wynikającego z art. 12a ustawy odbywa się we współpracy z KPRM. Obecnie trwają analizy dotyczące wypełnienia powyższego zadania, zwłaszcza w kontekście instruktażu dla służb zawartego w treści rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2025 r. w sprawie wzoru kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka służącego zasadności zapewnienia dziecku ochrony w związku z przemocą domową (Dz. U. z 2025 r. poz. 213).

3.1.3. Przygotowanie miejsc pieczy zastępczej dostosowanych do potrzeb małoletnich pokrzywdzonych czynem zabronionym/czynem karalnym przeciwko wolności seksualnej i obyczajności w celu zapewnienia im właściwej ochrony i opieki.

MRPiPS przygotował projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mający na celu umożliwienie sądom dostępu do danych z Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej. Proponowane zmiany przyczynią się do usprawnienia procedur związanych z ustanawianiem pieczy zastępczej poprzez lepszą wymianę informacji. Projekt (UD 166) został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów i pozostaje na etapie opiniowania.

Dodatkowo MRPiPS, mając na uwadze potrzebę wprowadzenia kompleksowych zmian o charakterze ustawowym, zdecydowało o przygotowaniu kolejnego projektu nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Według stanu na chwilę sporządzenia raportu złożono wnioski o wpis ww. projektu nowelizacji do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Przygotowana nowelizacja ustawy stanowi jeden z elementów reformy systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W ramach przepisów wykonawczych do wprowadzanej nowelizacji przewidziane jest poszerzenie programów szkoleniowych dla rodzin zastępczych w zakresie pracy z dziećmi pokrzywdzonymi czynami przeciw wolności seksualnej i obyczajności.

Ponadto w ramach projektu FERS, którego realizacja ma się rozpocząć od stycznia 2026 r., przewidywane jest stworzenie w każdym województwie centrum wspierania rodzin zastępczych, które będą udzielały wsparcia dzieciom i ich opiekunom. Elementem ich działań będzie też pomoc dzieciom pokrzywdzonym czynami przeciw wolności seksualnej i obyczajności.

3.1.4. Stworzenie lokalnego wykazu służb socjalnych, pedagogów szkolnych, dzielnicowych, przedstawicieli Straży Granicznej, kuratorów sądowych, ośrodków z Funduszu Sprawiedliwości, organizacji pozarządowych i opublikowanie go na stronach Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, prokuratur, sądów oraz ich bieżąca aktualizacja.

Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi i aktualizuje listę okręgowych ośrodków pomocy pokrzywdzonych przestępstwem i lokalnych punktów pomocy pokrzywdzonych przestępstwem, tworzących Ogólnopolską Sieć Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem. W 2025 r. Ministerstwo Sprawiedliwości będzie działało wspólnie z innymi realizatorami w celu jego pełnego wykonania.

3.1.5. Opracowanie wykazu spełniających ustalone standardy miejsc/punktów specjalistycznej pomocy psychologicznej, terapeutycznej, udzielających wsparcia materialnego, prawnego małoletnim pokrzywdzonym czynami zabronionymi/czynami karalnymi przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, z oznaczeniem miejsc/punktów przygotowanych na przyjęcie małoletnich z problemami komunikacyjnymi.

Biuro Rzeczniczki Praw Dziecka koordynuje prace nad standardami, które mają spełniać miejsca specjalistycznej pomocy psychologicznej, terapeutycznej, udzielających także wsparcia materialnego i prawnego. Planowane zakończenie prac jest w 2025 r. Po przygotowaniu standardów nastąpią prace nad wykazem punktów je spełniających.

Ministerstwo Sprawiedliwości oraz UNICEF Biuro do spraw reagowania na potrzeby uchodźców w Polsce uczestniczą w projekcie finansowanym przez Dyрекcję Generalną ds.

Reform w ramach wsparcia technicznego (TSI). Projekt jest inicjatywą obejmującą wiele krajów, w tym Rumunię. Jego celem jest poprawa wsparcia dla dzieci pokrzywdzonych. Projekt rozpoczął się w październiku 2024 r. i jest zaplanowany na 2 lata do października 2026 r.

Cele projektu:

1. Analiza systemu wsparcia dla dzieci pokrzywdzonych w Polsce - pod kątem dostępu (geograficznego, dla dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci uchodźców), identyfikacja luk, potrzeb w tym zakresie.
2. Opracowanie rekomendacji dla Polski w celu poprawy usług dla dzieci pokrzywdzonych.
3. Budowanie potencjału dla profesjonalistów.

3.1.6. Umieszczenie informacji z pkt 3.1.4. i 3.1.5. na platformie https://www.116sos.pl/wyszukiwarka_osrodkow.

Baza ośrodków jest opublikowana na platformie i pozwala na wyszukiwanie pod kątem specjalności czy lokalizacji. W bazie znajdują się wyłącznie podmioty świadczące usługi bezpłatne. Baza jest w miarę możliwości aktualizowana.

3.1.7. Upowszechnianie informacji o punktach/ miejscach świadczących specjalistyczną pomoc i udzielających wsparcia małoletnim pokrzywdzonym czynami zabronionymi /czynami karalnymi przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz rodzaju świadczonej pomocy/wsparcia.

Zadanie ma być zrealizowane w całości w latach 2025 i 2026. Natomiast NASK – PIB ma już gotowość techniczną i organizacyjną, do umieszczenia na platformie materiałów otrzymanych od innych wykonawców.

3.1.8. Upowszechnienie informacji o działaniu i możliwości uzyskania wsparcia za pośrednictwem numeru 116 123.

Informacje zostały umieszczone stronie internetowej <https://116sos.pl/> oraz w mediach społecznościowych. Kontakt z konsultantami jest możliwy nie tylko za pomocą numeru telefonicznego, ale również przez czat znajdujący się na stronie internetowej.

3.1.9. Opracowanie zasad współpracy między instytucjami i organizacjami, w tym prowadzącymi Infolinię, a ośrodkami działającymi w ramach Funduszu Sprawiedliwości, w celu ułatwienia osobom małoletnim skorzystania ze wsparcia prawnego, psychologicznego lub materialnego.

3.1.10. Organizowanie konferencji poświęconych problematyce przeciwdziałania czynom zabronionym/czynom karalnym przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

W 2023 r. Instytut Wymiaru Sprawiedliwości przy udziale Ministerstwa Sprawiedliwości zorganizował konferencję naukową poświęconą założeniom i wdrażaniu Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich. Wzięli w niej udział eksperci z różnych dziedzin oraz przedstawiciele organizacji międzynarodowych.

Plan Konferencji przewidywał:

- 1) Debata „Profilaktyka i współpraca w przeciwdziałaniu wykorzystywaniu seksualnemu dzieci”.
- 2) Panel badawczy, podczas którego zaprezentowano:
 - wspólne badania NASK i IWS, na podstawie których powstał raport „Wykorzystywanie seksualne dzieci. Analiza akt postępowań karnych ze szczególnym uwzględnieniem roli biegłych powoływanych w tych postępowaniach. Część I. Teoretyczna”, to efekt wielomiesięcznej pracy (RAPORT IWS – NASK);
 - badania akt nadzoru wykonywanych przez kuratorów sądowych, w oparciu o które powstał raport „Efektywność wykonywania nadzoru przez kuratorów sądowych w sprawach, w których doszło do seksualnego wykorzystania małoletniego”.
- 3) Panel dyskusyjny wykrywanie i reagowanie na przestępstwa seksualne popełnione na szkodę dzieci.

Akademia Wymiaru Sprawiedliwości podjęła współpracę z Państwową Komisją do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej

i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, w ramach której przygotowano program Studiów Podyplomowych oraz konferencję naukową.

Dnia 17 czerwca 2024 r. w Warszawie odbyła się konferencja „Akademia Wymiaru Sprawiedliwości w Kształtowaniu Rzeczywistości Penitencjarnej”, w trakcie której omówiono między innymi temat ustawy nowelizującej tzw. „ustawy Kamilka”. W ramach konferencji zaprezentowano aktualne rozwiązania prawne ochrony dziecka przed przemocą oraz potrzeby podejmowania różnorodnych działań w tym obszarze.

Akademia Wymiaru Sprawiedliwości zorganizowała również I Międzynarodową Konferencję Naukową „W trosce o polskie dzieci i młodzież”. Odbyła się ona w Zakopanem w dniach 28-29 listopada 2024 r. i obejmowała także debatę ekspercką, podczas której zaprezentowano prawne mechanizmy ochrony dziecka przed przemocą.

Dnia 13 grudnia 2024 r. w Krakowie, na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, odbył się kongres poświęcony m.in. prawnym aspektom ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi.

Dział 3.2. Służby i instytucje odpowiedzialne za ochronę dzieci

Rodzaje działań:

3.2.1. Opracowanie zaleceń co do standardów ochrony małoletnich dla każdej placówki oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich, do której uczęszczają lub w których przebywają małoletni, oraz innych miejsc, gdzie są prowadzone zajęcia grupowe lub jest organizowana działalność tego rodzaju dla małoletnich.

Zgodnie z art. 22s ust. 4 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich przygotowywanie wytycznych do opracowania standardów i aktualizowanie tych wytycznych co 2 lata jest zadaniem Zespołu do spraw Ochrony Małoletnich.

Na podstawie § 17 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie Zespołu do spraw Ochrony Małoletnich powołano grupy robocze, których zadaniem było przygotowanie wytycznych. W skład grup roboczych weszli członkowie Zespołu do spraw Ochrony

Małoletnich, nadto na podstawie § 10 ust. 1 pkt 7, § 17 ust. 3 Rozporządzenia zaproszeni zostali eksperci zewnętrzni: przedstawiciele ministerstw, środowiska naukowego, organizacji pozarządowych oraz międzynarodowych (Załącznik numer 10 – Eksperti, którzy uczestniczyli w przygotowaniu wytycznych do standardów ochrony małoletnich).

Wytyczne zostały umieszczone na stronie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich³.

Informacja o wdrażaniu standardów ochrony małoletnich

Ministerstwo Sprawiedliwości

W ramach sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości nadzoru zwierzchniego pedagogicznego nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi, zakładami poprawczymi oraz schroniskami dla nieletnich placówki te zostały zobowiązane do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich. Kadre zarządzającą poproszono także o przedstawienie informacji na temat realizacji obowiązku wynikającego z art. 22c ust. 7 ustawy o ochronie małoletnich. Od wszystkich dyrektorów uzyskano potwierdzenie, że standardy ochrony małoletnich zostały przygotowane, wdrożone i udostępnione w widocznym miejscu na terenie placówek oraz opublikowane na stronach internetowych tych instytucji.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Za pośrednictwem wojewodów Ministerstwo wystąpiło o informacje do wszystkich podmiotów realizujących zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49).

Ministerstwo zwracało szczególną uwagę na zasady właściwego wdrażania standardów ochrony małoletnich wskazując, że muszą one być wypracowane w partnerskiej współpracy pomiędzy podmiotami organizującymi system pieczy zastępczej a rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz dyrektorami instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Jest to szczególnie istotne w przypadku rodzinnych form pieczy zastępczej z uwagi na ich odmienną specyfikę, sposoby funkcjonowania i zbudowane relacje.

Zgodnie z danymi na dzień 19 marca 2025 r., na terenie Polski 99,9% podmiotów instytucjonalnej pieczy zastępczej przyjęło standardy ochrony małoletnich.

Z kolei w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej, odsetek podmiotów, które wdrożyły (przyjęły do stosowania) standardy ochrony małoletnich, wynosi 86%.

³ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

Ministerstwo Zdrowia

Ministerstwo Zdrowia, we współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia, przeprowadziło akcję informacyjną udostępnienia świadczeniodawcom komunikatu, za pośrednictwem Systemu Zarządzania Obiegiem Informacji oraz Portalu Świadczeniodawcy, dotyczącego obowiązków w zakresie standardów ochrony małoletnich.

Po opublikowaniu na stronie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich wytycznych do standardów ochrony małoletnich, akcję informacyjną powtórzono oraz zamieszczono na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

Jednocześnie dodatkową akcję informacyjną Ministerstwo Zdrowia skierowało do jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia (m.in. Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi, Instytut Matki i Dziecka w Warszawie, Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie, Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie).

Po wejściu w życie przepisów wprowadzających obowiązek stosowania standardów, Ministerstwo Zdrowia wystąpiło do jednostek o przesłanie opracowanych przez nie standardów. Wszystkie jednostki przesłały wnioskowane dokumenty. Ponadto Ministerstwo Zdrowia we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości i Narodowym Funduszem Zdrowia pracuje nad standardami ochrony małoletnich w podstawowej opiece zdrowotnej (POZ).

Drugi etap zadania dot. danych w zakresie liczby placówek, instytucji, które wdrożyły standardy jest w trakcie realizacji.

Ministerstwo Sportu i Turystyki

Ministerstwo Sportu i Turystyki skierowało do polskich związków sportowych pisma informujące o obowiązkach wynikających z ustawy o ochronie małoletnich. Podkreślono w nich, że przepisy te odnoszą się wprost do podmiotów prowadzących działalność w zakresie sportu małoletnich, w tym również do polskich związków sportowych oraz nałożenia obowiązku wprowadzenia standardów ochrony małoletnich. Polskie związki sportowe zostały również wezwane do przedstawienia informacji o stanie prac w zakresie wdrożenia odpowiednich zasad i procedur.

Ponadto Ministerstwo Sportu i Turystyki podejmuje działania o charakterze edukacyjnym w zakresie ochrony małoletnich. W ramach realizowanego ze środków resortu projektu pod nazwą Akademia Zarządzania Sportem, którego wykonawcą jest Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy, w dniu 3 kwietnia 2024 r. zostało przeprowadzone dla polskich związków sportowych szkolenie pt. „Standardy ochrony małoletnich w podmiotach branży sportowej”. W ramach powyższego szkolenia poruszane były tematy takie jak:

- spełnienie standardów ochrony dzieci przez organizacje sportowe, w tym omówienie wymogów ustawowych związanych z ich przyjęciem i zastosowaniem;
- wdrożenie standardów ochrony w organizacji sportowej, w szczególności tworzenie polityki ochrony dzieci dostosowanej do specyfiki takiej organizacji;
- tworzenie procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci obowiązujących w organizacji sportowej.

Niezależnie od tego, we wszystkich ogłaszanych przez Ministra Sportu i Turystyki w obszarze sportu powszechnego konkursach i naborach wprowadzono obowiązek składania przez podmioty ubiegające się o dofinansowanie oświadczenia o niefigurowaniu uczestników realizowanego zadania publicznego w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym Ministerstwa Sprawiedliwości w myśl ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802). Obowiązek ten dotyczy również konkursów i naborów ogłaszanych przez Ministra Sportu i Turystyki nie tylko w obszarze sportu powszechnego, ale również dotyczy sportu wyczynowego - w ramach corocznie ogłaszanych programów dot. szkolenia zawodników w młodzieżowych kategoriach wiekowych.

Ponadto realizator zadania zobowiązany jest do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, o których mowa w art. 22b-22c ww. ustawy oraz do tego, aby przy wykonywaniu zadania, nie brały udziału osoby, które:

- widnieją w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym lub,
- nie zostały poddane weryfikacji pod kątem figurowania w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym lub,
- co do których Zleceniobiorca powziął informację, że w stosunku do nich prowadzone są postępowania karne, o których mowa w art. 2 ww. ustawy.

3.2.2. Organizacja szkoleń kaskadowych dla nauczycieli/pedagogów z zakresu profilaktyki wykorzystania seksualnego, rozpoznawania objawów wykorzystania seksualnego i postępowania w przypadku podejrzenia/ujawnienia czynu przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionego na szkodę małoletniego ucznia.

Realizacja tego działania została zamieszczona przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Planie pracy na rok szkolny 2024/2025.

W 2024 r. przewidziane było m.in. przygotowanie materiałów szkoleniowych, i w związku z tym zostały podjęte działania, takie jak współpraca i porozumienie z Państwową Komisją do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

Szkolenia zaplanowane są zgodnie z uchwałą o Krajowym Planem na rok 2025.

Niezależnie od powyższego, upowszechniane są treści związane z zaktualizowaną procedurą Niebieskie Karty oraz wdrażaniem Standardów Ochrony Małoletnich.

3.2.3. Wsparcie kadr systemu ochrony zdrowia z zakresu komunikacji i postępowania z małoletnimi pokrzywdzonymi czynami przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

W ramach realizacji ww. zadania Ministerstwo Zdrowia w grudniu 2024 r. przekazało do Centrali NFZ rekomendacje i zalecenia opracowane przez Konsultant krajową w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, dotyczące m.in. zagadnień związanych z tym, jak postępować podczas badania oraz w jakich warunkach je przeprowadzać ([Załącznik numer 11](#)). Centrala NFZ udostępniła je:

- świadczeniodawcom udzielającym świadczeń psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży,
- świadczeniodawcom udzielającym świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
- świadczeniodawcom udzielającym świadczeń w ramach izby przyjęć i szpitalnych oddziałów ratunkowych w szpitalach posiadających w strukturze oddział pediatriczny.

Planuje się kolejne materiały na kolejne lata realizacji Planu.

3.2.4. Organizacja szkoleń dla asystentów rodziny, rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych systemu wspierania rodziny, pieczy zastępczej i adopcji, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 i 1429)⁴, pracowników ośrodków Funduszu Sprawiedliwości z zakresu czynników ryzyka skrzywdzenia czynem przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz komunikacji i postępowania z małoletnimi pokrzywdzonymi tego rodzaju czynami.

3.2.5. Organizacja interdyscyplinarnych szkoleń lub warsztatów tematycznych dla służb socjalnych, funkcjonariuszy Policji, kuratorów oraz osób pierwszego kontaktu z Sieci Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w celu poprawy komunikacji, a także podnoszenia kompetencji w zakresie podejmowania interwencji i pracy z małoletnim skrzywdzonym czynem zabronionym przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

Dział 3.3. Środki kompensacyjne oraz procedury ich dochodzenia

Rodzaje działań:

3.3.1. Podnoszenie kompetencji sędziów orzekających w sprawach karnych i cywilnych z zakresu dochodzenia roszczeń w postępowaniu sądowym związanych z popełnieniem czynu zabronionego przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego.

W 2024 r. KSSiP przeprowadził następujące szkolenia:

1. „Dochodzenie roszczeń w postępowaniu cywilnym na rzecz małoletniego wobec popełnienia na jego szkodę czynu zabronionego przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”, sygnatura C37/24.

Zagadnienia szczegółowe objęte tematyką tego szkolenia to m.in:

⁴ Chodzi o: wychowawców instytucjonalnych form pieczy zastępczej, wychowawców placówek wsparcia dziennego, asystentów rodziny, jak również osób zajmujących się kontrolą realizacji działań tych jednostek w ramach zarządu powiatu, województwa i służb wojewody oraz wójta.

- Zagadnienia materialnoprawne i procesowe: źródło szkody - zdarzenia w postaci czynu zabronionego przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości; szkoda i czynniki wpływające na jej wysokość w praktyce sądowej; reprezentacja małoletniego w procesie; współpraca kuratora z sądem, wynagrodzenie kuratora.
- Zagadnienia procesowe c.d.: postępowanie w przedmiocie wysłuchania małoletniego (odmowa dziecka w wysłuchaniu i skutki procesowe odmowy dziecka w wysłuchaniu); przygotowanie posiedzenia w przedmiocie wysłuchania małoletniego; żądania powództwa i sposoby ich sformułowania, obrona pozwanego w toku postępowania; postępowania dowodowego; orzeczenie i jego uzasadnienie.

Adresatami tego szkolenia byli sędziowie, asesorzy sądowi i referendarze sądowi orzekający w wydziałach cywilnych, asystenci sędziów orzekający w tych wydziałach, a także prokuratorzy, asesorzy prokuratury zajmujący się sprawami z zakresu prawa cywilnego.

Szkolenie odbyło się w trzech edycjach:

- 9 września 2024 r. - online (C37/24/1)

Przeszkolono 44 osoby, w tym 2 sędziów, 4 asesorów sądowych, 5 referendarzy sądowych, 20 asystentów sędziego, 1 urzędnika sądowego, 5 prokuratorów, 2 asesorów prokuratury, 5 asystentów prokuratora.

- 25 października 2024 r. (C37/24/2)

Przeszkolono 34 osoby, w tym 7 sędziów, 2 asesorów sądowych, 3 referendarzy sądowych, 11 asystentów sędziego, 1 urzędnika sądowego, 4 prokuratorów, 2 asystentów prokuratora, 4 kuratorów zawodowych.

- 27 listopada 2024 r. (C37/24/3)

Przeszkolono 47 osób, w tym 14 sędziów, 2 asesorów sądowych, 11 referendarzy sądowych, 16 asystentów sędziego, 3 prokuratorów, 1 asystenta prokuratora.

2. „Dochodzenie roszczeń w postępowaniu karnym na rzecz małoletniego wobec popełnienia na jego szkodę czynu zabronionego przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”, sygnatura K62/24.

Zagadnienia szczegółowe objęte tematyką tego szkolenia to m.in:

- „Dziecko” a „małoletni” - krajowe i międzynarodowe standardy ochrony prawnej.
- Dochodzenie roszczeń w postępowaniu karnym na rzecz małoletniego/małoletniego z niepełnosprawnościami wobec popełnienia na jego szkodę czynu zabronionego – wprowadzenie.
- Czynny zabroniony przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnione na szkodę małoletniego/małoletniego z niepełnosprawnościami jako materialnoprawna podstawa dochodzenia roszczeń: „Child grooming”; sextortion „szantaż seksualny”; zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej; seksualne wykorzystanie niepełnosprawności lub bezradności; seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia; seksualne wykorzystanie małoletniego; kazirodztwo; prezentowanie treści pornograficznych; zmuszanie do uprawiania prostytucji; stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo.
- Czynny zabroniony przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnione na szkodę małoletniego/małoletniego z niepełnosprawnościami jako materialnoprawna podstawa dochodzenia roszczeń (cd.).
- Zakres podmiotowy i przedmiotowy środków kompensacyjnych: obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę warunki materialne; nawiązki.
- Podstawy orzekania przez sąd odszkodowania lub zadośćuczynienia na rzecz małoletniego pokrzywdzonego czynem zabronionym przeciwko wolności seksualnej i obyczajności: obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jako środki kompensacyjne (art. 46 par. 1 k.k.), nawiązka jako środek kompensacyjny (art. 46 par. 2 k.k.), obowiązek naprawienia szkody jako obowiązek probacyjny (art. 72 par. 2 k.k.). Warunki orzeczenia obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jako środków kompensacyjnych (art. 46 par. 1 k.k.) warunki formalne (orzeczenie na wniosek i z urzędu); warunki materialne (wydanie przez sąd określonego orzeczenia merytorycznego w sprawie o czyn zabroniony przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, szkoda i krzywda małoletniego/małoletniego z niepełnosprawnościami pokrzywdzonego wyrządzona czynem przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – pojęcie, elementy, zasady ustalenia wysokości). Beneficjent środków kompensacyjnych, beneficjent obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; beneficjent nawiązki, obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, nawiązki a klauzula antykumulacyjna przewidziana w art. 415 par. 1 zd. 2 k.p.k., postępowanie apelacyjne

w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody lub obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, nawiązki; orzeczenie sądu w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody lub obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, nawiązki, a dochodzenie przez pokrzywdzonego uzupełniających roszczeń; reprezentacja małoletniego/małoletniego z niepełnosprawnościami w procesie karnym - podmioty uprawnione do podejmowania czynności procesowych.

Adresatami tego szkolenia byli sędziowie orzekający w wydziałach karnych, asystenci sędziów z tych wydziałów, prokuratorzy oraz asystenci prokuratorów.

Wskazane szkolenie zrealizowano w trzech edycjach:

- 13 września 2024 r. - online (K62/24/1)

Przeszkolono 107 osób, w tym 33 sędziów, 5 asesorów sądowych, 40 asystentów sędziego, 11 prokuratorów, 3 asesorów prokuratury, 15 asystentów prokuratora.

- 21 października 2024 r. - online (K62/24/2)

Przeszkolono 57 osób, w tym 11 sędziów, 1 asesora sądowego, 11 asystentów sędziego, 12 prokuratorów, 4 asesorów prokuratury, 18 asystentów prokuratora.

- 27.11.2024 r. - online (K62/24/3)

Przeszkolono 42 osoby, w tym 5 sędziów, 3 asesorów sądowych, 2 referendarzy sądowych, 16 asystentów sędziego, 6 prokuratorów, 9 asystentów prokuratora, 1 kuratora zawodowego.

3.3.2. Badanie jakościowe i ilościowe akt spraw karnych i cywilnych dotyczące zasądzonych świadczeń o charakterze kompensacyjnym oraz wykonywania orzeczeń.

Instytut Wymiaru Sprawiedliwości planuje przeprowadzenie ww. badania w 2026 r., będzie to poprzedzone pracami przygotowawczymi w 2025 r.

Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 przygotowała raport „Ile kosztuje cierpienie dziecka” ([Załącznik numer 12](#)).

Dział 3.4. Infolinia dla dzieci

Rodzaje działań:

3.4.1. Zwiększenie świadomości małoletnich o telefonach zaufania dla dzieci oraz możliwych formach komunikacji.

Biuro Rzeczniczki Praw Dziecka rozpoczęło kampanię „Więcej szacunku dla młodego wizerunku”, która wystartowała w grudniu 2024 r. Materiały zostały rozesłane do szkół.

Materiały te zawierały nie tylko treści edukacyjne, ale również czytelnie wyeksponowane informacje o numerach telefonów zaufania dostępnych dla dzieci i młodzieży, w tym numeru Rzeczniczki Praw Dziecka: 800 12 12 12. Jest to forma pomocy, z której może skorzystać każde dziecko znajdujące się w trudnej sytuacji, potrzebujące wsparcia, rozmowy lub interwencji. Umieszczenie numerów telefonów zaufania w centralnym miejscu materiałów kampanijnych miało na celu nie tylko informowanie, ale także aktywne zachęcanie dzieci i młodzieży do sięgania po pomoc w sytuacjach zagrożenia lub dyskomfortu psychicznego. W ten sposób kampania nie tylko edukowała, ale również realnie wspierała działania interwencyjne i profilaktyczne. Materiały te zostały przesłane do 14018 szkół.

Plakat: https://brpd.gov.pl/wp-content/uploads/2024/12/RPD_wizerunek_w_sieci_plakat.pdf

W 2023 r. realizowano warsztaty w szkołach, obecnie funkcjonuje strona internetowa poświęcona Dziecięcemu Telefonowi Zaufania dla dzieci, są plakaty dla szkół. Statystyki publikowane są w SM. Podczas spotkań rozdawane są gadżety. Planowany jest także rebranding.

Państwowa Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, umieściła na swojej stronie ulotkę informacyjną o infoliniach pomocowych <https://pkdp.gov.pl/baza-wiedzy/materiały-informacyjne/>

Informacje o telefonach, pod którymi można uzyskać wsparcie są także umieszczone na stronie Policji:

(<https://policja.pl/pol/telefony-zaufania/2852.Potrzebujesz-wsparcia-Wazne-telefony.html>).

Na stronie można również znaleźć materiały informacyjne, które policjanci rozpowszechniają podczas wykładów w placówkach oświatowych.

Obszar 4. Profilaktyka ogólnospołeczna

Dział 4.1. Program edukacyjny

Rodzaje działań:

4.1.1. Zaewidencjonowanie dostępnych, interdyscyplinarnych materiałów informacyjnych dotyczących zjawiska przestępczości przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym w cyberprzestrzeni, dla małoletnich i opiekunów/rodziców (broшуry, wideo) oraz przedstawienie propozycji opracowania nowych materiałów, przeznaczonych do udostępnienia i wykorzystania w szkołach i placówkach.

4.1.2. Opracowanie na bazie uwzględnionych rekomendacji z zadania 4.1.1. materiałów informacyjnych dotyczących zjawiska przestępczości przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym w cyberprzestrzeni, dla małoletnich oraz opiekunów/rodziców.

Realizacja działania będzie oceniana w 2026 r. Należy jednak wskazać, że w zakresie realizacji działań 4.1.2. i 4.1.4. Ośrodek Rozwoju Edukacji podjął współpracę z Państwową Komisją do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15. Ze względu na właściwość i działania podejmowane przez Komisję, dnia 5 września 2024 r. podpisane zostało pomiędzy tymi podmiotami porozumienie umożliwiające wykorzystanie materiałów dydaktycznych, szkoleniowych oraz innych związanych z działalnością w ramach Porozumienia w swojej bieżącej działalności szkoleniowej (np. kursy e-learningowe) i innej. Współpraca z Komisją polega na upowszechnianiu i wykorzystywaniu podczas organizowanych form szkoleniowych materiałów opracowanych przez Komisję.

4.1.3. Udostępnienie i upowszechnienie materiałów z pkt 4.1.1. i 4.1.2.

Realizacja działania będzie oceniana w 2026 r.

Należy jednak wskazać, że Ośrodek Rozwoju Edukacji jako placówka doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym podległa Ministrowi Edukacji upowszechnia zebrane materiały na swojej stronie internetowej oraz na profilu ORE na Facebooku, a także przekazuje uczestnikom doskonalenia podczas szkoleń z opisywanej tematyki jako materiały

dotatkowe. Są wśród nich także materiały otrzymane od Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

4.1.4. Przeprowadzanie w szkołach i placówkach zajęć profilaktycznych poświęconych zagrożeniom czynami zabronionymi/czynami karalnymi przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, w tym w Internecie, oraz zagadnieniom odpowiedzialności prawnej nieletnich z wykorzystaniem dostępnych materiałów lub przy udziale przedstawicieli Dyżurnet.pl, Policji, zaproszonych sędziów i prokuratorów.

Od 2021 r. realizowany jest zainicjowany przez Ministra Cyfryzacji projekt Cyberlekcje. Jest on prowadzony wspólnie z Państwowym Instytutem Badawczym NASK. Projekt adresowany jest do nauczycieli i pedagogów chcących podczas swoich zajęć przekazywać dzieciom i młodzieży zasady i wskazówki dotyczące bezpiecznego poruszania się w Internecie.

W ramach projektu Cyberlekcje powstało 22 gotowych scenariuszy zajęć lekcyjnych o cyberbezpieczeństwie skierowanych do różnych grup wiekowych uczniów w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

- Opracowane przez ekspertów scenariusze, stanowią gotowe narzędzie wspomagające nauczycieli w kompleksowym edukowaniu o bezpieczeństwie online.
- Scenariusze zajęć obejmują różne tematy, takie jak bezpieczeństwo online, prywatność, relacje w sieci, zagrożenia online, zarządzanie danymi, nadużywanie nowych technologii i dobrostan psychiczny.
- W ramach projektu powstały również dodatkowe materiały, takie jak: infografiki, prezentacje, animacje oraz filmy z ekspertami.
- We wrześniu 2023 r. udostępniono kolejną wersję projektu – [Cyberlekcje 3.0](#), w której wszystkie scenariusze przystosowano do metodologii nauczania PBL (ang. *Problem-Based Learning*). PBL, czyli nauczanie oparte na rozwiązywaniu problemów, rzuca wyzwanie uczniom, aby aktywnie uczestniczyli w procesie uczenia się, a nie w sposób bierny otrzymywali „suche” informacje.
- Kompletnie materiały edycji 2021-2023 są udostępnione dla wszystkich zainteresowanych w powszechnie dostępnej bazie wiedzy cyberbezpieczeństwa na portalu gov.pl w zakładce [CyberEdukacja](#), a także na [Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej](#), narzędziu rekomendowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

W 2024 r. zrealizowano pilotażowo kolejną odsłonę projektu, która miała na celu m.in. upowszechnienie przygotowanych materiałów w latach poprzednich, poprzez bezpośredni kontakt z pedagogami. Celem pilotażu jest również organizacja szkoleń, które wyposażą nauczycieli w wiedzę z obszaru cyberhigieny i socjotechnik wykorzystywanych przez oszustów w cyberprzestrzeni. W ramach pilotażu zrealizowano:

- 7 całonocnych szkoleń dla nauczycieli z zakresu cyberbezpieczeństwa w miastach województwa mazowieckiego (Warszawa, Radom, Płock, Siedlce, Pruszków, Maków Mazowiecki oraz Mława);
- 2-godzinne szkolenia w placówkach oświatowych dla kadry pedagogicznej;
- lekcje pokazowe dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Prowadzone od października 2024 r. przez NASK – PIB pilotażowe szkolenia kadry pedagogicznej oraz lekcje pokazowe na bazie scenariuszy Cyberlekcji 3.0, wskazały na zasadność kontynuacji projektu, a także rozszerzenie jego zakresu o nowe scenariusze oraz przeprowadzenie szkoleń we wszystkich pozostałych 15 województwach (w ramach pilotażu szkolenia koncentrowały się głównie na województwie mazowieckim).

NASK – PIB przeprowadził ankietę wśród kadry pedagogicznej, dla której przewidziano 2-godzinne szkolenie. Ponad 95% przeszkolonych nauczycieli oceniło jako bardzo przydatną w swojej pracy wiedzę zdobytą podczas szkolenia, zaś 70% przeszkolonych zdecydowanie poleciłoby taką formę szkolenia innym nauczycielom. Ponad połowa ankietowanych (54,2%) zadeklarowała, że skorzysta z prezentowanych materiałów jeszcze w bieżącym roku szkolnym.

Wśród obszarów, które nauczyciele wskazali jako te, które powinny być uwzględnione w szkoleniach dla kadry pedagogicznej, jako pierwszy wskazany został temat: cyberprzemoc i hejt (57,8%), ryzykowne zachowania w Internecie (51,8%), zagrożenia, na jakie narażone są dzieci i młodzież w Internecie (44,5%), krytyczne podejście do informacji online (27,7%) oraz oszustwa w Internecie (27,7%).

Jeśli chodzi o Policję, wskazać należy, że w Priorytetach Komendanta Głównego Policji na lata 2021 – 2025, III Prioryecie „Podniesienie efektywności działań Policji w celu realizacji oczekiwań społecznych”, znalazło się zadanie polegające na dostosowaniu działań profilaktycznych Policji do zdiagnozowanych zagrożeń społecznych we wskazanych obszarach, w tym w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Realizacja tego zadania

polegała m.in. na spotkaniach informacyjno-edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą w szkołach na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich, przemocy rówieśniczej, przemocy domowej. Podkreślić należy, że policjanci podejmowali wskazane działania profilaktyczne na prośbę placówek oświatowych.

W celu lepszego przygotowania policjantów do realizacji działania 4.1.4., Biuro Prewencji KGP nawiązało współpracę z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę. Współpraca ta ma na celu m.in. przygotowanie materiałów adresowanych do dzieci w wieku 7-11 lat, które policjanci będą mogli wykorzystywać podczas spotkań informacyjno-edukacyjnych w szkołach mających na celu ochronę dzieci przed krzywdzeniem, z uczniami w tej grupie wiekowej. Ponadto w Biurze Prewencji KGP opracowano scenariusze zajęć adresowanych dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, uczniów szkół ponadpodstawowych, nauczycieli i rodziców w zakresie opisanym w tym działaniu. Po konsultacjach przygotowanych scenariuszy zostaną one przesłane do wszystkich KWP/KSP w celu wykorzystania przez policjantów realizujących spotkania profilaktyczne w tym temacie w szkołach.

W celu podniesienia kompetencji policjantów, którzy mają realizować to zadanie (policjantów zajmujących się profilaktyką społeczną) w ramach Planu Lokalnego Doskonalenia Zawodowego Biura Prewencji KGP na 2025 r. w marcu br., zorganizowano seminarium szkoleniowe dot. zapobiegania krzywdzeniu dzieci. Zajęcia warsztatowe dot. m.in. symptomów krzywdzenia dzieci przeprowadziła Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. Również Rzecznik Praw Dziecka z perspektywy prowadzonych spraw oraz rozmów w Telefonie Zaufania wskazywał, na jakie ważne kwestie policjanci powinni zwracać uwagę podczas realizacji tego zadania. Ponadto poruszone było przez przedstawicieli CBZC oraz NASK, jakie zagrożenia związane z krzywdzeniem dzieci występują w sieci. Na koniec seminarium omówione zostały założenia do scenariuszy zajęć, które następnie zostały przygotowane przez Biuro Prewencji KGP.

4.1.5. Przygotowanie i prowadzenie działań informacyjnych na temat zjawiska występowania czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich z udziałem Polskiego Centrum Programu Safer Internet oraz podnoszenie poziomu wrażliwości i świadomości społecznej na to zjawisko.

Na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji opublikowano następujące artykuły:

1. Obowiązek opracowania i wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich najpóźniej 15 sierpnia 2024 r.:

<https://ore.edu.pl/2024/08/obowiazek-opracowania-i-wprowadzenia-standardow-ochrony-maloletnich-najpozniej-15-sierpnia-2024-r/>

2. Działania ORE i PKDP na rzecz przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci – ulotka informacyjna:

<https://ore.edu.pl/2024/06/dzialania-ore-i-pkdp-na-rzecz-przeciwdzialania->

3. XXIV spotkanie informacyjno-konsultacyjne dla wizytatorów ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych:

<https://ore.edu.pl/2024/04/xxiv-spotkanie-informacyjno-konsultacyjne-dla->

4. Raport Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15:

<https://ore.edu.pl/2024/03/raport-panstwowej-komisji-do-spraw->

5. Wsparcie MOW w systemie oświaty. XXIII spotkanie informacyjno-konsultacyjne w ramach cyklu spotkań organizowanych dla wizytatorów ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych:

<https://ore.edu.pl/2023/10/wsparcie-mow-w-systemie-oswiaty-xxiii-spotkanie->

6. Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce – najnowszy raport FDDS:

<https://ore.edu.pl/2023/10/diagnoza-przemocy-wobec-dzieci-w-polsce->

7. Przemoc wobec dzieci w sporcie - 2024 - Raporty z badań - Co robimy – Site – raport FDDS.

8. Kampania Reaguj: Nieobojętni. Reaguj na przemoc wobec dzieci - Kampanie - Co robimy – Site -FDDS.

7. Kampania społeczna PKDP „#RozmawiajReaguj” :

<https://ore.edu.pl/2023/03/kampania-spoleczna-pkdp-rozmawiajreaguj-2/>

Na stronie Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 zamieszczono:

1. materiały edukacyjne:

- ulotki edukacyjne, przeznaczone dla dzieci: „10 reguł bezpiecznego korzystania z Internetu” w wersji polskiej oraz ukraińskiej,

- ulotki informacyjne dla rodziców i opiekunów na temat podstawowych zagadnień związanych z przemocą seksualną wobec dzieci wraz z listą instytucji pomocowych: „Stop wykorzystaniu seksualnemu” w wersji polskiej oraz ukraińskiej,
- broszury opracowane przez lekarza psychiatrę, dotyczące metod pomocy dzieciom w przypadku kryzysu, „Wiedzieć, żeby rozpoznać. Co warto wiedzieć o wykorzystaniu seksualnym dziecka”,
- serię komiksów dla dzieci dotyczących profilaktyki wykorzystywania seksualnego, poruszających tematykę granic osobistych, poszukiwania pomocy w przypadku ryzyka wystąpienia przemocy, prawa do prywatności i ochrony wizerunku oraz nawiązywania bezpiecznych relacji w świecie offline w wersji polskiej i ukraińskiej.
- ulotki w wersji dla osób niewidomych i niedowidzących:
 - ulotki: „10 reguł bezpiecznego korzystania z Internetu” oraz „Stop wykorzystaniu seksualnemu”,
 - broszury: „Wiedzieć, żeby rozpoznać. Co warto wiedzieć o wykorzystaniu seksualnym dziecka”.

Ulotki i broszura dostosowana do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących zostały wydrukowane (każda w nakładzie po 1200 sztuk i 500 w alfabecie w Braille'a) i rozdystrybuowane z pomocą Polskiego Związku Niewidomych oraz Stowarzyszenia Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących CROSS w ilości:

- Czasopisma Polskiego Związku Niewidomych:
 - „Pod Lupą” wersja w alfabecie Braille'a: 80 egz. x3,
 - „Pod Lupą” w druku powiększonym: 238 egz. x3,
 - „Pochodnia” druk powiększony: 333 sztuk x3,
 - „Pochodnia” wersja w alfabecie Braille'a: 400 sztuk x3.
- Stowarzyszenia Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących CROSS – w miesięczniku "Cross" w druku powiększonym: 559 egz. x3. Przykłady: Ulotka „Stop wykorzystaniu seksualnemu”.

4.1.6. Opracowanie przez polskie związki sportowe regulacji określających zasady etyczne uwzględniających specyfikę danego sportu oraz monitorowanie ich wdrażania.

Patrz działanie 3.2.1.

Dział 4.2. Zawiadamianie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego, także w cyberprzestrzeni

Rodzaje działań:

4.2.1. Opracowanie procedur postępowania dla sytuacji po ujawnieniu lub otrzymaniu zgłoszenia o wykorzystaniu lub treściach przedstawiających wykorzystywanie seksualne małoletniego zamieszczanych w cyberprzestrzeni.

W ramach współpracy pomiędzy Centralnym Biurem Zwalczenia Cyberprzestępczości a Dyżurnet.pl/NASK – PIB zostały opracowane procedury postępowania związane z otrzymywaniem przez CBZC zgłoszeń dotyczących przedmiotowej przestępczości.

Dział 4.3. Uczestnictwo małoletnich

Rodzaje działań:

4.3.1. Prowadzenie konsultacji z dziećmi i młodzieżą w zakresie planowanych działań edukacyjnych i ich aktywny udział w tych działaniach.

4.3.2. Prowadzenie konsultacji z dziećmi i młodzieżą w zakresie planowanych zmian aktów prawnych.

Przy współpracy z młodymi ludźmi, która miała miejsce w 2023 r. Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało:

1. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 października 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia wysłuchania dziecka oraz warunków, jakim mają odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich wysłuchań

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001579>

2. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia przesłuchań w trybie określonym w art. 185a-185c oraz art. 185e Kodeksu postępowania karnego oraz warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich przesłuchań

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001477>

Rzecznik Praw Dziecka Monika Horna-Cieślak wraz z Nastoletnim Azyłem oraz Parlamentarnym Zespołem ds. Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży w konsultacji z innymi organizacjami młodzieżowymi przygotowali projekt ustawy o zmianie ustawy – o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz niektórych innych ustaw. Ustawa poselska została uchwalona na posiedzeniu Sejmu 25 czerwca 2025 r. (<https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=748>)

Celem ustawy jest ułatwienie małoletnim dostępu do psychologa. Przyjęte przez Sejm i Senat rozwiązania przewidują, że małoletni pacjent po ukończeniu 13. roku życia będzie mógł samodzielnie skorzystać z pomocy psychologicznej realizowanej w warunkach ambulatoryjnych. Świadczenia te mają być zapewnione w ramach publicznego finansowania (tzw. świadczenia gwarantowane), co oznacza, że nastolatek będzie mógł skorzystać ze wsparcia wyłącznie w podmiotach leczniczych mających zawarte umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Zgodnie z proponowanymi zmianami, osoba udzielająca świadczenia zdrowotnego ma obowiązek niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, poinformować przedstawiciela ustawowego pacjenta o udzieleniu świadczenia, stanie zdrowia psychicznego małoletniego oraz konieczności dalszego leczenia. Jednocześnie przewidziano możliwość odstąpienia od tego obowiązku, jeśli jego realizacja mogłaby zagrozić dobru pacjenta (np. w przypadku podejrzenia przemocy domowej). W takim przypadku, podmiot świadczący usługi musi o zaistniałej sytuacji powiadomić sąd opiekuńczy, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka.

Ustawa została skierowana przez Prezydenta do Trybunału Konstytucyjnego.

Dział 4.4. Programy pracy ze sprawcami i osobami, co do których istnieje ryzyko popełnienia przestępstwa o charakterze seksualnym na szkodę osoby małoletniej

Rodzaje działań:

4.4.1. Diagnoza kompetencji kadr profesjonalistów podejmujących i mogących podejmować interwencje psychologiczne wobec skazanych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

Działanie zostało zrealizowane w 2023 r. Raport dla Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości przygotowali dr hab. Maria Beisert, dr hab. Filip Szumski, dr Agnieszka Izdebska, dr Monika Zielona-Jenek, Dominika Bartoszek z Uniwersytetu Adama Mickiewicza.

Raport jest dostępny pod adresem:

https://pwd.iws.gov.pl/wp-content/uploads/2024/05/57_Prawo-w-Dzialaniu_PK_01.pdf

Raport został opracowany na potrzeby działania 4.4.2.

4.4.2. Prace analityczne w kierunku ustalenia zakresu działania oraz trybu wdrożenia dedykowanej telefonicznej linii pomocowo-informacyjnej dotyczącej obszaru przeciwdziałania przestępczości przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

W 2025 r. winna zostać opracowana koncepcja funkcjonowania linii telefonicznej zgodnie z wynikami analiz prawnych oraz określone kompetencje ekspertów – konsultantów. W celu realizacji tego zadania w 2024 r. uzyskano opinię konsultanta krajowego w dziedzinie seksuologii nt. stworzenia dedykowanej telefonicznej linii pomocowo-informacyjnej, dotyczącej obszaru przeciwdziałania przestępczości przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Ministerstwo Zdrowia nawiązało współpracę z organizacją Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego (PPBW). Współpraca planowana jest w ramach projektu ARIADNE, który ma zostać przygotowany i złożony w ramach unijnego programu „Obywatele, równość, prawa i wartości” (CERV-2025-DAPHNE). Ministerstwo Zdrowia zadeklarowało współpracę z PPBW w powyższej sprawie, podpisując 29 kwietnia br. list intencyjny dla projektu ARIADNE.

Projekt ARIADNE ma na celu stworzenie skoordynowanej i opartej na badaniach reakcji na seksualne wykorzystywanie i niegodziwe traktowanie dzieci (CSAE) - zarówno przed wystąpieniem nadużyć, jak i w ich następstwie.

Ponadto projekt zakłada prace nad wzmocnieniem krajowych systemów prewencji oraz poprawę integracji procesu wsparcia dla ofiar w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Planowane działania mają obejmować m.in. stworzenie dedykowanej infolinii dla ofiar oraz potencjalnych sprawców przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, opracowanie internetowych narzędzi wsparcia oraz profilaktyki, a także

wypracowanie skoordynowanej opieki następcej, dostosowanej kulturowo i opartej na międzynarodowych praktykach i doświadczeniach.

4.4.3. Stworzenie wykazu ośrodków udzielających świadczeń specjalistycznych z zakresu psychiatrii i seksuologii oraz jego udostępnienie na stronie Ministerstwa Zdrowia.

Na stronie Ministerstwa Zdrowia zostały opublikowane materiały, dotyczące informacji o pomocy dla osób doświadczających zaburzeń w obszarze preferencji seksualnych w postaci odczuwania pociągu seksualnego do osób małoletnich, w tym wykaz ośrodków udzielających świadczeń specjalistycznych z zakresu psychiatrii i seksuologii, przygotowany we współpracy z NFZ

<https://www.gov.pl/web/zdrowie/informacja-o-pomocy-dla-osob-doswiadczajacych-zaburzen-w-obszarze-preferencji-seksualnych-w-postaci-odczuwania-pociagu-seksualnego-do-osob-maloletnich>

4.4.4. Opracowanie materiałów informacyjnych na temat problematyki zaburzeń preferencji seksualnych, działań prewencyjnych skierowanych do osób z takimi zaburzeniami, a następnie zapewnienie ich dostępności na stronach Ministerstwa Zdrowia oraz wyspecjalizowanych, zainteresowanych instytucji.

Opracowanie materiałów dotyczących zaburzeń preferencji seksualnych zostało skonsultowane na spotkaniu w listopadzie 2024 r. z konsultantem krajowym w dziedzinie seksuologii oraz ze specjalistami z zakresu psychologii sądowej i seksuologii.

Ponadto Ministerstwo Zdrowia nawiązało współpracę z Polską Platformą Bezpieczeństwa Wewnętrznego (PPBW) w celu opracowania internetowych narzędzi wsparcia oraz profilaktyki zaburzeń preferencji seksualnych.

Zadanie pozostaje w trakcie realizacji.

4.4.5. Powiększenie bazy lokalowej w zakładach karnych na potrzeby utworzenia nowych oddziałów terapeutycznych.

Działanie będzie realizowane w zależności od aktualnych potrzeb, tj. populacji skazanych wymagających oddziaływań terapeutycznych. Z dniem 1 grudnia 2023 r. został uruchomiony nowy oddział terapeutyczny dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi

lub upośledzonych umysłowo o pojemności 54 miejsc zakwaterowania w Oddziale Zewnętrznym w Braniewie Aresztu Śledczego w Elblągu.

Pojemność wszystkich miejsc zakwaterowania na oddziałach terapeutycznych na dzień 5 maja 2025 r. na oddziale terapeutycznym dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub niepełnosprawnymi intelektualnie wynosi 1862.

4.4.6. Zwiększenie liczby etatów dla terapeutów i psychologów w zakładach karnych.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Służba Więzienna dysponowała 623,6 etatami psychologów (etaty ustanowione), natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. - 645,69 etatami. Liczba ustanowionych etatów terapeutów na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 138,55, zaś na 31 grudnia 2024 r. - 138 etatów. Służba Więzienna na bieżąco analizuje potrzeby w zakresie niezbędnej liczby psychologów i terapeutów zatrudnionych w jednostkach penitencjarnych.

Obszar 5. Działania związane z przeciwdziałaniem przestępczości seksualnej na szkodę małoletnich prowadzone w sektorze gospodarki i usług

Dział 5.1. Przeciwdziałanie wykorzystywaniu usług społeczeństwa informacyjnego do podejmowania zachowań stanowiących czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich

5.1.1. Opracowanie rozwiązań legislacyjnych lub pozalegisłacyjnych, służących przeciwdziałaniu niewłaściwemu wykorzystywaniu produktów i usług społeczeństwa informacyjnego do podejmowania zachowań stanowiących czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich.

Od listopada 2024 r. w aplikacji mObywatel dostępna jest nowa funkcja - zgłaszanie nielegalnych treści w ramach usługi „Bezpiecznie w sieci”. Użytkownicy mogą szybko i łatwo zgłaszać niepokojące materiały znalezione w Internecie, takie jak treści prezentujące seksualne wykorzystywanie dzieci. Dotychczas użytkownicy usługi „Bezpiecznie w sieci” mogli za jej pośrednictwem szybko zgłosić podejrzone działania i treści w Internecie, takie jak złośliwa strona internetowa, podejrzana wiadomość SMS, podejrzana wiadomość e-mail czy oszustwo. Zgłoszenia te były przyjmowane w prosty, intuicyjny sposób, aby maksymalnie ułatwić korzystanie z usługi.

Podobnie jest teraz z funkcją zgłaszania nielegalnych treści, obejmującą możliwość raportowania materiałów przedstawiających na przykład niepokojące zachowania wobec dzieci. Dzięki „Bezpiecznie w sieci” użytkownicy mogą bezpośrednio wpływać na podnoszenie standardów bezpieczeństwa w sieci i przeciwdziałać niepokojącym zjawiskom. Aby skorzystać z tej opcji, trzeba być użytkownikiem najnowszej wersji aplikacji mObywatel (4.45 i późniejszych) i mieć w niej potwierdzoną tożsamość, czyli dodany dokument, jak na przykład mDowód. Każdy użytkownik może zdecydować, czy przekazuje swoje zgłoszenie anonimowo, czy też chce załączyć swój adres e-mail, aby otrzymywać powiadomienia o statusie sprawy. Zgłoszenia użytkowników będą analizowane przez ekspertów NASK – wyznaczony do tego zespół Dyżurnet.pl. Jeśli dany przypadek będzie tego wymagał, zgłoszenie będzie przekazane odpowiednim służbom w Polsce i za granicą.

Dział 5.2. Zawiadamianie o czynach zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich przez podmioty sektora gospodarki i usług

Rodzaje działań:

- 5.2.1.** Podnoszenie świadomości pracowników/podmiotów z obszaru sektora gospodarki i usług na temat zjawiska przestępczości przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, jego skali, procedury reagowania i powiadamiania o zagrożeniu.

W ramach realizacji tego działania podmioty sektora prywatnego, po uzyskaniu dofinansowania z MSiT, przeprowadziły inicjatywy ujęte w poniżej zamieszczonej Tabeli.

l.p.	Nazwa beneficjenta	Nazwa zadania	Rok umowy	Kwota w zł
1.	Fundacja Pozytywni	Standardy ochrony małoletnich w branży turystycznej. /szkolenia/	2024	171 000,00
2.	Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego	Cykl szkoleń w zakresie ochrony danych osobowych w hotelarstwie. /szkolenia/	2024	146 500,00

3.	POLSKA FEDERACJA CAMPINGU I CARAVANINGU	Bezpieczny wypoczynek w polskiej bazie campingowej - ocena, rekomendacja i promocja campingów w ramach konkursu „Bezpieczny camping 2024”. /szkolenia dla kadry i promocja bezpiecznych campingów/	2024	181 050,00
4.	Polska Federacja Turystyki Wiejskiej "Gospodarstwa Gościnne"	Bezpieczny wypoczynek na polskiej wsi. /szkolenia/	2024	133 700,00
5.	Polska Izba Turystyki	Funkcjonowanie rynku usług turystycznych - bezpieczny turysta, bezpieczne dziecko, bezpieczny wypoczynek - Priorytety dla najwyższych standardów polskiej branży hotelarskiej i turystycznej. /szkolenia/	2024	400 000,00

Obszar 6. Etyczny przekaz medialny

Dział 6.1. Etyczny i świadomy przekaz medialny

Rodzaje działań:

- 6.1.1.** Organizacja dyskusji na temat zjawiska przestępczości przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, opracowanie wytycznych dla

mediów z zakresu przedstawiania problematyki wykorzystania seksualnego małoletnich oraz upowszechnianie terminologii wrażliwej na osobę skrzywdzoną i szanującą jej godność.

6.1.2. Organizacja szkoleń/webinariów dla dziennikarzy na temat przestępczości przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, unikania działań powodujących wtórną wiktymizację małoletnich, poszanowania ich prywatności..

W 2024 r. Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę przeprowadziły szkolenie nt. problemu wykorzystywania seksualnego dzieci (dalej jako: WSD), przygotowane specjalnie dla przedstawicielek i przedstawicieli mediów.

Ramowy program szkolenia obejmował następujące tematy:

- Wprowadzenie: Problem wykorzystywania seksualnego dzieci – charakterystyka i skala,
- Krzywdzenie seksualne – offline i online,
- Wpływ mediów na kondycję psychiczną małoletnich z doświadczeniem WSD,
- Wpływ mediów na społeczne postrzeganie zjawiska WSD,
- Małoletni sprawcy wykorzystywania seksualnego,
- Język i przekaz dotyczący problemu wykorzystywania seksualnego dzieci,
- Jak wzmocnić standardy ochrony dzieci w redakcjach? – dyskusja,
- Q&A.

Załącznik numer 3a

Dane statystyczne Prokuratury Krajowej za I półrocze 2024 r.

Dane za I półrocze 2024 r.		
1.	Liczba spraw, w których zarejestrowano zawiadomienia organów ścigania o przestępstwach z rozdziału XXV k.k.	4756
2.	Liczba spraw, w których wszczęto postępowanie o czyn zabroniony przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym o przestępstwo handlu ludźmi na szkodę małoletniego z obszaru wykorzystania do prostytucji, pornografii i innych form seksualnego wykorzystania	3162
3.	Liczba osób, co do których wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów o czyn zabroniony przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym o przestępstwo handlu ludźmi na szkodę małoletniego z obszaru wykorzystania do prostytucji, pornografii i innych form seksualnego wykorzystania	1240
4.	Liczba aktów oskarżenia i wniosków w trybie art. 335 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm., dalej jako „k.p.k.”) skierowanych przeciwko oskarżonym o przestępstwa z rozdziału XXV k.k.	931
5.	Liczba aktów oskarżenia / wniosków skierowanych przez prokuratora do sądu w związku z czynami zabronionymi przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym handlu ludźmi na szkodę małoletniego z obszaru wykorzystania do prostytucji, pornografii i innych form seksualnego wykorzystania	961

6.	Liczba postępowań o czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym dotyczących handlu ludźmi na szkodę małoletniego z obszaru wykorzystania do prostytucji, pornografii i innych form seksualnego wykorzystania, zakończonych w inny sposób, w tym zakończonych:	2633
	odmową wszczęcia	477
	umorzeniem	1782
	zawieszeniem	84
	inny sposób	290
7.	Liczba osób skazanych za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich oraz za przestępstwo handlu ludźmi na szkodę małoletniego z obszaru wykorzystania do prostytucji, pornografii i innych form seksualnego wykorzystania	469
8	Liczba postępowań sądowych o czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich oraz za przestępstwo handlu ludźmi na szkodę małoletniego z obszaru wykorzystania do prostytucji, pornografii i innych form seksualnego wykorzystania, zakończonych w inny sposób, tj. uniewinnieniem	57 - data wydania orzeczenia 13 - orzeczenia wydane i prawomocne

Załącznik numer 3

Dane statystyczne Prokuratury Krajowej za II półrocze 2024 r.

Dane za II półrocze 2024 r.		
1.	Liczba spraw prowadzonych lub nadzorowanych o przestępstwa z rozdziału XXV kk na szkodę małoletnich i art. 189a kk na szkodę małoletniego połączonego z czynami z obszaru wykorzystania do prostytucji, pornografii i innych form seksualnego wykorzystania.	6576
2.	Liczba spraw zarejestrowanych o powyżej wskazane przestępstwa.	3893
3.	Liczba spraw, w których wszczęto postępowanie o powyżej wskazane przestępstwa.	3154
4.	Liczba osób, co do których wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów o powyżej wskazane przestępstwa.	1147
5.	Liczba aktów oskarżenia i wniosków w trybie art. 335 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm., dalej jako „k.p.k.”) skierowanych przeciwko oskarżonym o powyżej wskazane przestępstwa.	889
6.	Liczba aktów oskarżenia / wniosków skierowanych przez prokuratora do sądu w związku z powyżej wskazanymi przestępstwami.	914
7.	Liczba postępowań o powyżej wskazane przestępstwa, zakończonych w inny sposób, w tym zakończonych:	2572
7a.	wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania	434

7b.	wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania	1666
7c.	wydaniem postanowienia o zawieszeniu postępowania	190
7d.	w inny sposób	282
12.	Liczba osób skazanych za powyżej wskazane przestępstwa.	371
13.	Liczba postępowań sądowych przeciwko osobom oskarżonym o powyżej wskazane przestępstwa, zakończonych w inny sposób, tj:	46
13a.	odstąpienie od wymierzenia kary	0
13b.	umorzenie - art. 324 Kodeksu postępowania karnego	2
13c.	umorzenie - inne przyczyny	11
13d.	uniewinnienie	27
13e.	warunkowe umorzenie	6
14.	Liczba pokrzywdzonych w postępowaniach przygotowawczych	2980
15.	Liczba spraw zgłoszonych przez Państwową Komisję do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 dotyczących przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich poniżej lat 15	36

Załącznik numer 4

Dane statystyczne przekazane przez NASK – PIB za rok 2024

INCYDENTY	Dane za I-XII 2024 r.
Przeanalizowane incydenty (Liczba wszystkich zgłoszeń potencjalnie nielegalnych treści)	27787
Liczba otrzymanych zgłoszeń potencjalnych treści pornograficznych z udziałem małoletniego	18709
Treści przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci (CSAM) (Liczba potwierdzonych przez Dyżurnet.pl treści pornograficznych z udziałem małoletniego)	11147

RODZAJE DZIAŁAŃ PODJĘTYCH WOBEC WSZYSTKICH KATEGORII INCYDENTÓW	Dane za I-XII 2024 r.
Przekazanie do INHOPE oraz INTERPOLU	1835
Przekazanie do dostawcy usługi/administratora	9827
Przekazanie do innej instytucji/organizacji (głównie do innych zespołów w NASK-PIB)	34
Zgłoszone do Komendy Głównej Policji	9293

W 2024 roku Zespół Dyżurnet.pl przekazał policji 9293 zgłoszenia, zgodnie z podziałem na kategorie wymienione w zamieszczonej poniżej tabeli.

RODZAJE INCYDENTÓW ZGŁOSZONYCH DO KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI	Liczba
Treści pornograficzne z udziałem małoletniego na serwerze w Polsce	9205
Treści pornograficzne z udziałem małoletniego w sieci TOR	28
Treści pornograficzne z udziałem małoletniego w polskojęzycznym serwisie, strony z odnośnikami do CSAM	22
Sprawy związane z seksualnym wykorzystywaniem małoletnich (uwodzenie, propagowanie zachowań o charakterze pedofilskim)	7
Inne nielegalne treści (twarda pornografia, rasizm, zagrożenie życia lub zdrowia itp.)	31

Załącznik numer 6

Dane statystyczne Centralnego Zarządu Służby Więziennej

ROK	Liczba skazanych wobec których zastosowano art. 62 k.k., objętych programem dla sprawców przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, u których zdiagnozowano zaburzenia preferencji seksualnych
2023	115
2024	136

Załącznik numer 8

Badania dotyczące problematyki przemocy wobec dzieci w Polsce

FUNDACJA DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ

Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce, 2023: [Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce - 2023 - Raporty z badań - Co robimy - Site \(fdds.pl\)](#)

Raport Przemoc wobec dzieci w sporcie - 2024 - Raporty z badań - <https://fdds.pl/Resources/Persistent/b/9/e/9/b9e94548f007cb790e52c8ffae2690c1e35cf040/fdds-raport-przemoc-wobec-dzieci-w-sporcie-pelny-FIN.pdf>

Kwartalnik naukowy: Dziecko krzywdzone. Teoria. Badania. Praktyka”, Vol 22, No 2 (2023)

Wykorzystanie seksualne dziecka – perspektywa prawna i psychologiczna

<https://dzieckokrzywdzone.fdds.pl/index.php/DK/issue/view/87>

Kwartalnik naukowy: Dziecko krzywdzone. Teoria. Badania. Praktyka”, Vol 22, No 3 (2023)

Sprawstwo wykorzystania dziecka: [Vol 22, No 3 \(2023\) \(fdds.pl\)](#)

Kwartalnik naukowy: Dziecko krzywdzone. Teoria. Badania. Praktyka”, Vol 22, No 4 (2023)

Diagnoza skali krzywdzenia dzieci i młodzieży, [Vol 22, No 4 \(2023\) \(fdds.pl\)](#)

PAŃSTWOWA KOMISJA DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA

WYKORZYSTYWANIU SEKSUALNEMU MAŁOLETNICH PONIŻEJ LAT 15

"Ile kosztuje" cierpienie dziecka wykorzystanego seksualnego. Raport Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15. [raport-trzeci.pdf](#) - dostęp z dnia 29.01.2025 r.

- A. Streszczenie Raportu "Ile kosztuje" cierpienie dziecka wykorzystanego seksualnego.
[Wersja w języku polskim] - [streszczenie-raport-trzeci.pdf](#) - dostęp z dn. 29.01.2025 r.
- B. Streszczenie Raportu "Ile kosztuje" cierpienie dziecka wykorzystanego seksualnego.
[Wersja w języku angielskim] - [PKDP-SUMMARY-of-the-Third-Report.pdf](#) - dostęp z dn. 29.01.2025 r.

UNHCR

Multisectoral Needs Assessment, 2023: [Poland Multi-Sector Needs Assessment 2023 Results Overview.pdf](#)

INSTYTUT STATYSTYKI KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Jak badać zjawisko wykorzystywania małoletnich w instytucjonalnych ramach? Doświadczenie Kościoła katolickiego w Polsce (W. Sadłoń, S. Nowotny), 2023, [Jak badać zjawisko wykorzystywania małoletnich w instytucjonalnych ramach? Doświadczenie Kościoła katolickiego w Polsce \(W. Sadłoń, S. Nowotny\) - Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC](#)Załącznik numer 10

Eksperti, którzy uczestniczyli w przygotowaniu wytycznych do standardów ochrony małoletnich

Prace nad wytycznymi prowadzone były pod kierunkiem Podsekretarz Stanu Zuzanny Rudzińskiej-Bluszcz przewodniczącej Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich w okresie styczeń – sierpień 2024 r.

Adam Paprocki	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Agnieszka Maszner-Paprocka	Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego
Agnieszka Matysek	Sąd Rejonowy w Kielcach
Agnieszka Oracz - Zawistowska	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie
Aleksandra Osuch	NASK
Anna Drozdowska	Zespół Placówek Edukacyjno-Rewalidacyjnych w Grudziądzu
Anna Krawczak	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Dr hab. Anna Prokopiak	Katedra Psychopedagogiki Specjalnej Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie
Anna Skrzyńska	Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie
Beata Kulig	Stowarzyszenie Wioski Dziecięce SOS
Beata Potocka	Koalicja na rzecz Rodzinnej Pieczy Zastępczej
Beata-Monika Wędrychowicz	Punkt Przedszkolny Kubusia Puchatka prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame

Bogusława Kalinowska	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Bożena Jodczyk	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Ewa Wach	Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. Jana Sehna w Krakowie
Dominik Borek	Ministerstwo Sportu i Turystyki
Elżbieta Lendo	Polskie Hotele Niezależne
Ireneusz Węglowski	Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego
Iwona Konopka	Ośrodek Rozwoju Edukacji
	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Joanna Chawa	Caritas Archidiecezji Katowickiej
Joanna Kulesza	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Joanna Subko	UNHCR
Jolanta Zawór	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Justyna Kądziela	Związek Rzemiosła Polskiego
Justyna Rosiak	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Katarzyna Besiekierska	
Katarzyna Nowakowska	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Dr Katarzyna Osiak-Krynicka	Wydział Prawa i Administracji/Instytut Nauk Prawnych Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie
Katarzyna Poniatowska	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Katarzyna Sienkiewicz	Ministerstwo Cyfryzacji
Katarzyna Staciwa	Niezależna ekspertka Ars Expertise, zewnętrzna ekspertka Polskiej Platformy Bezpieczeństwa Zewnętrzne oraz Państwowej Komisji ds. przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15

Krystyna Drag	Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”
Ks. Łukasz Burnicki	Towarzystwo Świętego Franciszka Salezego - Inspektoria Świętego Wojciecha w Pile
Magdalena Hojnor	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Małgorzata Jaszczołt	Kurator sądowy Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim
Dr hab. Małgorzata Skórzewska-Amberg	Kolegium Prawa, Akademia Leona Koźmińskiego
Marcin Grzelak	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Marek Grabowski	Fundacja Mamy i Taty
Maria Gehrke	
Marta Koch-Kozioł	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Marta Paluch	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Marta Skierkowska	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Martyna Różycka	NASK
Marzenna Habib	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Michał Pukaluk	Ministerstwo Cyfryzacji
Michał Strzelczyk	Ministerstwo Cyfryzacji
Michał Szeftel	Polska Federacja Campingu i Caravaningu
Monika Gliwka	Ministerstwo Cyfryzacji
Monika Paziewska	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Olga Trocha	Biuro UNICEF ds. Reagowania na Potrzeby Uchodźców w Polsce
Piotr Prędota	Izba Rzemieślników i Przedsiębiorców w Kielcach
Piotr Rydzewski	Centrum Administracyjne Pieczy Zastępczej Łódź

Renata Szredzińska	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Urszula Kubicka-Kraszyńska	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Wioletta Jaskólska	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Wojciech Berezowski	Ministerstwo Cyfryzacji
Wojciech Bojanowski	Akademia Ignatianum w Krakowie
Wojciech Lis	Akademia Wymiaru Sprawiedliwości

Załącznik numer 11

Rekomendacje Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Psychiatrii Dzieci i Młodzieży z dnia 26 sierpnia 2024 r.

Rekomendacje, mające na celu wsparcie kadr systemu ochrony zdrowia w zakresie prawidłowej komunikacji z małoletnimi pokrzywdzonymi czynami przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, dotyczą m.in. jak zachowywać się podczas badania, w jakich warunkach je przeprowadzać oraz jakie kroki prawne i w jakim terminie należy podjąć.

Obecnie zgodnie z obowiązującym prawem w pracy z małoletnimi obowiązują Standardy Ochrony Dzieci również w odniesieniu do małoletnich pokrzywdzonych czynami przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

Ponadto w zakresie prawidłowej komunikacji należy uwzględnić następujące wytyczne:

1. Podstawą komunikacji z małoletnimi pokrzywdzonymi czynami przeciwko wolności seksualnej i obyczajności jest zadbanie o stworzenie bezpiecznej przestrzeni w kontakcie z małoletnim, czyli miejsca, w którym takie badanie przeprowadzamy. Przyjazny pokój, wyposażony w materiały pomocne podczas badania, np. domek terapeutyczny, blok rysunkowy, mazaki, kredki. Ponadto ważne jest zadbanie o komfort dziecka/nastolatka; w pokoju powinna znajdować się woda, chusteczki higieniczne. Należy zadbać, żeby nikt nie przerywał kontaktu z dzieckiem, wywieszając np. tabliczkę - trwa badanie, proszę nie wchodzić. Należy zadbać o to, żeby był wyłączony telefon. Należy także zadbać o odpowiednią przestrzeń czasową, badanie należy przeprowadzić w cierpliwości, bez pośpiechu podążając za dzieckiem/nastolatkiem:
 - Należy unikać pośpiechu i nastawienia na „wykonanie zadania”. Pośpiech i niecierpliwość często wydłużają drogę do ujawnienia prawdy - dziecko/nastolatek bowiem pod wpływem nacisków ponownie zamyka się w sobie, silniej niż dotychczas kontroluje swoje zachowania, zaczyna unikać kontaktu. Tak więc to ono (jego stan psychiczny i gotowość do rozmowy) powinno decydować o tempie ujawniania traumatycznych doświadczeń. Często taka rozmowa przebiega kilkietapowo: małoletni „oswaja się”

z podejmowanym tematem, uczy się nazywania, tego, czego doświadczyło. Ponadto bezwzględnie należy unikać pytań takich jak: „*dlaczego dopiero teraz o tym mówisz?*”, „*jesteś pewna/pewien, że tak to było?*”;

- Należy zachęcać małego do swobodnej wypowiedzi i należy dać czas na odpowiedź;
- Można sparafrazować wypowiedź dziecka/nastolatka lub odwołać się do znanej badającemu informacji/sytuacji, np. „*powiedziałeś/aś o... (tym, że nie chcesz już jeździć do wujka Marka). Opowiedz mi więcej o tym*”;
- Należy stosować pytania otwarte i w zależności od gotowości dziecka zachęcać do rozwinięcia wypowiedzi;
- Należy unikać pytań jednoznacznego wyboru czy sugerujących odpowiedź, pytań oceniających. Pytanie typu: -„*Nie chcesz jeździć do wujka Marka?*” sugeruje odpowiedź: nie. Dodatkowe wzmocnienie na końcu pytania (np. „*Nie chcesz jeździć do wujka Marka? Prawda?*”) sprawia, że tylko potwierdzamy nasze przekonania. Pytanie typu: „*Dlaczego wcześniej jeździłeś/aś do wujka, jeżeli nie chciałeś/aś?*” sugeruje, że dziecko jest współwinnym temu, co się zdarzyło. Tak formułowanych pytań należy bezwzględnie unikać;
- Nie należy oczekiwać, że dziecko/nastolatek od razu odpowie, nie należy za szybko przerywać milczenia. Należy dziecko/nastolatka wspierać, wysyłając jasne niewerbalne komunikaty wskazujące na zrozumienie, należy pamiętać, że dziecko/nastolatek może być bardzo wrażliwe/y na płynące od rozmówcy niewerbalne komunikaty;
- Nie wolno poddawać w wątpliwość prawdziwości wypowiedzi dziecka/nastolatka, należy mieć na uwadze, że dziecko/nastolatek często rozmowę kończy prośbą o dochowanie tajemnicy. Podstawowe zasady pracy z małym wykorzystywanym seksualnie mówią, iż w przypadku, gdy dziecko/nastolatek decyduje się powiedzieć komuś o doznawanej przemocy, nie można obiecywać mu zachowania tajemnicy. Jest to podyktowane koniecznością zapewnienia małemu bezpieczeństwa i zakończenia aktów krzywdzenia. Należy wyjaśnić dziecku/nastolatkowi konieczność zgłoszenia sprawy i podjąć natychmiastową pracę z małym, aby doprowadzić do zgłoszenia sprawy odpowiednim organom;
- Dziecko/nastolatek może oczekiwać informacji zwrotnej dotyczącej tego, jak sprawa dalej się potoczy. Należy poinformować małego, co może się

wydarzyć zgodnie z posiadaną wiedzą, stosownie do jego wieku. Nie wolno mówić tego, czego nie jesteśmy pewni.

2. Badający powinien na wstępie przedstawić się i upewnić, czy małoletni jest gotowy, aby w tym proponowanym mu momencie poddać się badaniu, jeśli nie - należy wspólnie taki termin ustalić. Ponadto należy powiedzieć dziecku/nastolatкови, jak to badanie będzie wyglądało oraz że w każdej chwili dziecko może je przerwać. Należy także wziąć pod uwagę, że małoletni może poprosić, żeby podczas badania towarzyszyła mu osoba, przy której czuje się bezpiecznie, np. rodzic/opiekun, inna osoba z personelu.
 - Proponowany komunikat: *„widzę, że jest Tobie z czymś trudno, jeśli potrzebujesz przerwy lub chcesz zakończyć rozmowę, proszę powiedz mi o tym”*. Należy mieć na uwadze, że rzadko się zdarza, by małoletni sam poprosił o rozmowę i w czasie pierwszego spotkania ujawnił doświadczaną przemoc. Niestety, przemoc seksualna jest najczęściej rozwijającym się w czasie procesem i niejednokrotnie od momentu pierwszych, rozpoznanych sygnałów do właściwej rozmowy, w której dziecko/nastolatek ujawnia doznaną traumę, mija sporo czasu.
3. Bardzo istotna jest uważna i wnikliwa obserwacja dziecka/nastolatka, w tym wsłuchiwanie się w treści przekazywane przez nie/niego, jakich sformułowań używa, jak się zachowuje, jaki ma nastrój, jaki wygląd, co np. przekazuje w wykonanych przez siebie pracach. Należy pamiętać, że dziecko/nastolatek może przekazywać informacje nie w sposób bezpośredni, ale właśnie pośredni. W związku z powyższym tak bardzo istotne jest w procesie badania dziecka/nastolatka zebranie wnikliwego wywiadu z uwzględnieniem jego funkcjonowania. Należy zatem zapytać, czy występują:
 - problemy z jakością snu - trudności z zaśnięciem, koszmary senne, częste wybudzenia, sen niespokojny, niedający wypoczynku, wybudzanie się nad ranem;
 - moczenie mimowolne w ciągu dnia, w nocy lub zarówno w dzień i w nocy, w szczególności w odniesieniu do dziecka/ nastolatka, u którego trening czystości przebiegał zgodnie z normą rozwojową;
 - zaburzenia apetytu o różnym obrazie, spadek łaknienia, większy apetyt, przejadanie się, objadanie się, kompulsywne jedzenie, unikanie przyjmowania pokarmów, trudności z przełykaniem;

- skargi na dolegliwości fizyczne, np. ból w okolicach genitaliów, odbytu, bóle brzucha, bóle głowy, zaparcia;
 - niechęć do określonej osoby (wcześniej dziecko/nastolatek lubił tę osobę, nagle zaczął się jej bać i unikać, wcześniej chętnie jeździł do określonego miejsca, a obecnie konsekwentnie odmawia);
 - rysowanie aktów seksualnych, genitaliów;
 - odtwarzanie w zabawach zachowań seksualnych;
 - odtwarzanie traumy w zabawie - przerywanie aktywności, gdy dziecko zorientuje się, że jest obserwowane;
 - nakłanianie rówieśników do zabawy w seks, demonstrowanie ruchów seksualnych, naśladowanie zachowań uwodzicielskich;
 - używanie wulgarnych sformułowań związanych z opisem genitaliów, aktu seksualnego, zwłaszcza w odniesieniu do młodszych dzieci;
 - nietypowe zachowania seksualne, np. publiczna masturbacja, nieadekwatna do wieku wiedza o seksie, wypowiadanie się o seksie w nieadekwatny i niepokojący sposób;
 - opowiadanie o tajemnicach, sekretach z innym dorosłym lub rówieśnikami lub w relacji dziecko-nastolatek. Małoletni może przekazywać w rozmowie, że, np. „ktoś” chciał, aby dziecko dochowało tajemnicy;
 - niechęć do zabawy z rówieśnikami, wycofanie;
 - zabawy/rysunki pełne napięcia z podtekstem seksualnym, przekazywanie innym zdjęć/informacji o charakterze pornograficznym;
 - kompulsywna masturbacja, podejmowanie aktywności seksualnej lub nakłanianie do niej innych osób;
 - podwyższony poziom lęku i niepokoju, obniżony nastrój, ataki paniki;
 - zachowania agresywne lub autoagresywne;
 - problemy w procesie edukacji - niechęć do chodzenia do szkoły, trudności z nauką, problemy z koncentracją uwagi, pogorszenie wyników w nauce, problemy z zachowaniem na terenie przedszkola lub szkoły.
4. Zbierając informacje dotyczące sytuacji badający powinien zebrać je z różnych źródeł. Informacje zbierane od małoletniego należy na bieżąco notować (o czym należy uprzedzić dziecko/nastolatka) lub nagrać - użycie dyktafonu (zgodnie z obowiązującymi przepisami) - żeby następnie spisać uzyskane informacje. Ważne

jest rozważenie różnych opcji z uwzględnieniem potrzeb małoletniego. Dla części dzieci/nastolatków ważny jest kontakt z badającym i czują się niekomfortowo, kiedy w jego obecności rozmówca notuje, a nie jest skupiony na rozmowie z dzieckiem. Wymienione zalecenia są ważne, celem uniknięcia sytuacji powtórnego zadawania pytań oraz żeby zminimalizować ryzyko nieudokumentowanych, a istotnych dla sprawy informacji. Ponadto ważne jest, żeby małoletni nie musiał kilka razy mówić o tym samym, żeby nie musiał co chwilę i przy różnych osobach wracać myślami do traumatycznych wydarzeń. Dziecku/nastolatkowi będzie trudno odtwarzać tę chwilę przy kolejnych rozmowach, istnieje ryzyko, że wówczas może zniekształcać wypowiedź, zapominać o istotnych szczegółach wydarzenia.

5. W kontakcie z małoletnim ważna jest umiejętność kontrolowania swoich emocji i powstrzymywania własnych reakcji oraz umiejętność dawania dziecku/nastolatkowi wsparcia. Nie należy składać obietnic, które nie mogą zostać spełnione.
6. W trakcie badania/rozmowy nie należy oceniać, komentować treści, które ujawnia dziecko/nastolatek. Nie wprowadzajmy małoletniemu kategorii osądu.
7. Podczas rozmowy można zastosować pomocnicze metody, takie jak np. rysunek, pisanie, rozmowa z użyciem lalek, maskotek. Metody powinny być dostosowane do możliwości poznawczych i psychofizycznych dziecka/nastolatka.

Jeżeli osoba zbierająca informacje ocenia na ich podstawie, że dziecko jest ofiarą przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości, powinna jako pracownik danej instytucji postępować zgodnie z obowiązującymi procedurami zawartymi w Standardach Ochrony Dzieci w odniesieniu do podjęcia odpowiednich kroków prawnych oraz do terminu, w jakim należy je podjąć.